Ára: 200 FORINT

75. évf. 1. szám 2020. január 15.
Tévész 18. 5780.

ÚJ ÉLET

A MAGYARORSZÁGI ZSIDÓ HITKÖZSÉGEK SZÖVETSÉGÉNEK LAPJA

Mazsihisz-chanukka a Várban

A Mazsihisz és a Budavári Önkormányzat figyelemfelhívó, igényesen megrendezett chanukkai ünnepséget, gyertyagyújtást tartott – a kedvezőtlen időjárás miatt – a Mátyás király korabeli, eltemetett zsinagóga közelében, a Babits közben. Az imahely egykor Európa legnagyobb zsinagógája volt, maradványa a magyar zsidóság évszázados gyökereinek szimbóluma.

Az ítéletidő ellenére több százan voltunk. **Schwajda Gergely** kommunikációs főtanácsadó narrátorként köszöntötte a diplomáciai testületek tagjait, többek között az Egyesült Királyság, a Holland Királyság, Izrael, Románia és a Svéd Királyság nagykövetét, az egyházak képviselőit, valamennyi megjelentet.

Elsőként **V. Naszályi Márta** I. kerületi polgármestert szólította a mikrofonhoz, aki üdvözlő szavait követően elmondta: *Egy vallomással tartozom, először veszek részt ilyen eseményen, örömmel és izgalommal tölt el, hogy itt lehetek, izgulok, mert ez valami egészen új lesz – nemcsak az én életemben, hanem a kerületi közélet számára is. Felemelő érzés, hogy a Budai Vár, ezen belül az eltemetett zsinagóga közelsége ad otthont ennek az eseménynek, s hogy én lehetek háziasszonya. Hiszen minden nap ez a feladatom polgármesterként, hogy a kerület ne pusztán egy városrész legyen, tele történelmi emlékekkel, hanem otthon. Otthon, ahol a valódi értékek megbecsülése és a közös ünneplés ereje köt össze minket.*

Ünnepelni mindig könnyebb a megszokott keretek között, a megszokott szavakkal, eszközökkel és külsőségekkel. A régi hagyományok talaján új módon ünnepelni nagyobb kihívás, de melege és fénye tovább tart.

Ezért is van különös jelentősége annak, hogy éppen itt vagyunk. Itt, ahol szinte lábunk alatt a középkori vár egyik megmaradt épülete, eredeti maradványai lettek eltemetve. Én ezt egészen különleges értéknek látom, ezért a feltárás lehetőségeit megvizsgáljuk.

Ezekben a napokban sokan beszélnek a chanukka eredetéről és jelentőségéről. Nekem ma azt üzeni, hogy van elég kegyelem, amikor arra szükség van. Világítson a gyertyák fénye mindnyájunknak.

Ezután **Heisler András** elnök köszöntötte a jelenlévőket az ünnephez méltó humorral *a Ma-zsi-hisz és nem a Ma-zsisz* nevében (ekkor jött a hír, hogy az EMIH, nem túl sportszerűen, a hasonló hangzású Magyar Zsidók Szövetsége nevet vette fel).

Ezt követően kiemelte: *mi, zsidók, rendszeresen szimbólumokban gondolkodunk*. Az elnök néhány mondatban szólt az ünnep történelmi körülményeiről, majd folytatta: *így annak is szimbolikus jelentősége van, hogy az idei chanukkát olyan fontos, a magyar történelemben kiemelkedő szerepű helyszíneken ünnepelhetjük közösen, mint akár az ősi koronázó város, Székesfehérvár, vagy a magyar királyok által egykor lakott Buda vára.* (Heisler András előzőleg a Székesfehérvári Zsidó Napok keretében vett részt az ünnepi gyertyagyújtáson.) *A magyar zsidóság ugyanis ezer szállal, mély gyökerekkel kötődik a magyar társadalomhoz és a magyar történelemhez,* mondotta, s kiemelte: *ezt a szoros együttélést, ami a zsidó és nem zsidó közösség történelmi öröksége, reményeink szerint sem a politika, sem üzleti érdek, sem más szervezet névválasztása, sem bárki üzleti érdeke nem tudja lerombolni Magyarországon.* Ezután megköszönte a Budavári Önkormányzatnak az ünnepség megszervezéséhez nyújtott segítséget, a diplomáciai testületek képviselőinek pedig a részvételt. Végül felhívta a figyelmet: *habár most a zsidóság nagy történelmi csodáját ünnepeljük, ne mulasszunk el odafigyelni azokra az apró emberi csodákra sem, így gyermekeink mosolyára vagy szeretteink kedvességére, amelyek csodálatossá varázsolják a mindennapokat.* Heisler András a beszédét ezzel zárta: *szerte az országban nagyon sokan ünnepelhetjük most együtt a fény csodáját, ami azt jelzi, hogy a Mazsihisz által képviselt magyar neológia komoly támogatással és biztos jövővel bír. Higgyünk a saját jövőnkben is!*

A Mazsihisz elnöke után **Karácsony Gergely** főpolgármester szólt az egybegyűltekhez.

Ritka esemény a világtörténelemben a győztes szabadságharc, különösen ritka a zsidó és a magyar történelemben. Okkal tartjuk hát nagy becsben a chanukkát, a makkabeus hősök emlékünnepét.

Becsben tartjuk, hogy sose feledjük: erős hittel egy kis csoport is nagy változásokat képes elérni a világban. Arra emlékeztet bennünket ez az ünnep, hogy amikor úgy érezzük, erőnk elfogyott, a hitünk akkor is mellettünk áll. Izrael és a zsidóság története bizonyíték arra, hogy egy kis nép a legnagyobb változásokat képes elérni, ha erős a hite, és ha összefog. Chanukka idején hálát adunk a rengeteg csodáért, legyenek azok kicsik vagy nagyok, amelyek velünk, családunkkal, vagy éppen közösségünkkel történtek. A csodák közül pedig a legfontosabb és a legjelentősebb: a szabadságunk.

Heisler András: az idei chanukkát fontos, a magyar történelemben kiemelkedő szerepű helyszínen ünnepelhetjük

Vallástól függetlenül valamennyi nemzet értheti a chanukka lényegét. Hogy ma szabadon gyakorolhatjuk vallásunkat, vagy éppen nem, ha nincsen, ma már természetesnek tűnik, de mindez azért lehetséges, mert emberek egykoron kiálltak hitük mellett, még akkor is, amikor életük veszélyben volt.

Számunkra a felejtés sosem volt opció. Emlékezni nemes és feltétlenül szükséges munka, mondta egykoron egyik személyes hősöm, Elie Wiesel. És amikor tudjuk és valljuk, hogy zsidók és magyarok múltja, történelme egybeforrt, el kell végeznünk az emlékezés nemes és szükséges munkáját. Mert ezt a közös és gazdag múltat közös, súlyos fájdalom terheli. Az őszinte szembenézés pedig elengedhetetlen ahhoz, hogy a történelemből tanulni tudjunk.

Ez a szembenézés pedig annak kimondását teszi elengedhetetlenné, hogy a vészkorszak magyar nemzeti tragédiánk. Velünk történt, és fájóan nagy részben mi magunk követtük el.

Ha pedig képesek vagyunk tanulni a történelemből, meg kell hallanunk Elie Wiesel igazságát: „A szeretet ellentéte nem a gyűlölet, hanem a közöny. A szépség ellentéte nem az ocsmányság, hanem a közöny. A hit ellentéte nem az eretnekség, hanem a közöny. És az életnek nem a halál az ellentéte, hanem az élet és halál között választani nem hajlandó közömbösség.”

A fájdalmas múlt és a lehetőségekben gazdag jövő között tehát a különbség mi vagyunk, magunk. Mi, akik nem vagyunk közönyösek, mi, akik képesek vagyunk tanulni a történelemből, akik őszintén hiszünk a demokráciában, a szabadságban és az emberi méltóságban. Hitünkből, demokratikus meggyőződésünkből fakadóan kell legyőznünk a közönyösséget. Egymás felé fordulva kell világossá tennünk mindennapi cselekedeteinkben, hogy a megbélyegzésnél, a széthúzásnál erősebb a megértés és az összetartozás. Hogy különbözőségünkkel nem gyengítjük, hanem erősítjük egymást. És erősítjük a nemzetet, erősítjük a városunkat is, amely különleges sorsközösségbe sodor össze bennünket, zsidókat és nem zsidókat is, mert a nemzeti és városi közösségünkben mindnyájunknak van dolgunk a mi legfontosabb csodánk, a szabadságunk megőrzésével.

Ha a szabadság ügyét a közösség valódi ügyévé, összetartó erejévé gyúrjuk, akkor Magyarország fővárosát is az embereket egyesíteni képes, szabad, és a köztársaságnak otthont adó várossá tehetjük.

Értenünk kell és el kell fogadnunk a felelősségünket, amellyel minden honfitársunkért tartozunk.

Budapestnek olyan helynek és olyan közösségnek kell lennie, amelyben minden magyar otthon érzi magát. Amelyet minden magyar a sajátjának érez. Ahol békében, biztonságban, nyugodtan élnek együtt zsidók és nem zsidók – magyarok.

A chanukka hág háórim, a fények ünnepe; a nyolc napon át égő olaj csodája emlékeztessen bennünket arra, hogy a világosság mindig legyőzi a sötétséget.

Hág chanukka száméach, örömteli chanukka ünnepet! – zárta beszédét a főpolgármester.

Az új izraeli nagykövet gyújt, a főpolgármester védi a lángokat a széltől

Izrael Állam magyarországi nagykövete, **Jákov Hadas-Handelsman** gondolatait szinkrontolmács közvetítette. Köszöntő szavai után gratulált a sikeres rendezvényhez, s megtiszteltetésnek nevezte, hogy itt lehet és szólhat a résztvevőkhöz. Kifejtette, hogy a zsidó történelem egy része szinte jelen van ezen az ünnepen. Beszélt összefogásról, csodákról, amelyek már korábban is, de mindennapjainkban is feltűntek, s azóta is velünk vannak. Szólt Izrael Állam megalakulásáról, hangsúlyozva Herzl Tivadar jelentőségét, nagyságát. Csodaként aposztrofálta a nagykövet a történelem legszörnyűbb fejezetét követő talpra állást is. Mint mondta: *túlélők és leszármazottai erre az eseményre is eljöttek. Megvalósult a zsidó élet lényege, a jobb jövő reménye itt és Izraelben.*

Radnóti Zoltán főrabbi, a Rabbiság igazgatója tanítást adott.

A chanukka szónak kettős jelentése van: felavatás és megnyugvás. Meg kell értenünk, hogy nincsen közösebb ünnepe Európának, mint chanukka – mert ez az egyistenhit ünnepe!

A történelem előttünk él: 2200 esztendeje Zeusz, Pallasz Athéné, Aphrodité egyébként csodás kultúrája állt szemben Ábrahámmal, Izsákkal és Jákobbal, és a négybetűs, kimondhatatlan nevű Istennel, akit ők mutattak meg a világnak.

Akkor mindannyian győztünk! Mindannyian felavattuk a jeruzsálemi Szentélyt. Bár különbözőek vagyunk, ám közösek az értékeink: hogy nyugalomban tudjunk tenni egy még jobb világért.

És akkor a rabbik azt tanították, ez nem a hadsereg vagy a papság sikere, hanem minden egyes ember sikere, ezért elrendelték, hogy minden ember otthon is gyújtsa meg a Szentély gyertyáját, a menórát. És mindenki élje meg a zsidó hagyomány egyik alapvető gondolatatát: hogy Isten mindenkire figyel, és hogy mindenkinek csodás felelőssége van ezért a világért!

Ne feledd, egy szikrányi Isten ott él bennünk: ez a lélek. Legyen a chanukka az öntudatod és a büszkeséged ünnepe! Legyél büszke a héber betű formájára és a zsidó ünnepeinkre! Ezért küzdöttek a makkabeusok! Tanuld meg a zsidóságodat! És a zsidó identitás megélése legyen számodra olyan természetes, mint a lélegzetvétel.

Ne feledd: a zsidóságod ne kérdés legyen számodra, hanem válasz mindenre! A magyar zsidóság akkor lesz erős, ha olyan célokat lát maga előtt, amilyenekért érdemes dolgozni, és olyan példaképeket, akikkel öröm együtt dolgozni. A Mazsihisz készen áll! Keresd meg, tisztítsd meg, és avasd fel saját éned zsidó részét! Minden nap! Minden pillanatban! Tedd meg! Tegyük meg! Egyénként és együtt!

A tiéd! Szeresd! Légy rá büszke!

Elérkezett az áldások elmondásának, a gyertyák meggyújtásának az ideje. Az első lángot V. Naszályi Márta és Karácsony Gergely, míg a másodikat Heisler András és Izrael Állam nagykövete lobbantotta fel.

Az esemény végén fánkot, forró italokat fogyaszthattak a megjelentek.

Gj

MEGHÍVÓ

A Budapesti Zsidó Hitközség
a budapesti gettó felszabadításának 75. évfordulója
alkalmából
megemlékezést tart
2020. január 19-én (vasárnap) 10 órakor
a Dohány utcai zsinagógában

Megemlékező beszédet mondanak:
Mester Tamás, a Budapesti Zsidó Hitközség elnöke
Dr. Frölich Róbert főrabbi

Énekel: Fekete László főkántor

Közreműködik:
MH 5. Bocskai István lövészdandár helyőrségi zenekar
és a
Dohány utcai zsinagóga kórusa
Orgona: Dobszay Péter

A kegyeletes megemlékezésre tisztelettel meghívjuk.

Mester Tamás
elnök

dr. Kunos Péter
ügyvezető igazgató

9 770133 350099 20001

EGYÜTT

A Mazsihisz és a Mazs Alapítvány közös programja a magyarországi rászoruló zsidó holokausztúlélők másodgenerációjának megsegítésére

Tájékoztató

Kedves Hittestvérünk!

A Magyarországi Zsidó Örökség Közalapítvány (Mazsök) a holokaussztúlélők második generációja szociális, egészségügyi és mentális támogatására kiírt pályázatán az EGYÜTT, a Mazsihisz és a Mazs Alapítvány közös programja 76,3 millió forintot nyert. Ezúton is köszönjük a Mazsöknek a támogatást!

A pályázati kiírás alapján a programban Magyarországon élő, magyar állampolgárságú másodgenerációs holokausztúlélők kérhetnek segítséget: vagyis mindazok, akik 1945. október 30. után születtek, és legalább az egyik szülőjük a második világháború alatt zsidó származása miatt üldöztetést szenvedett el.

A támogatási folyamat 2019 decemberétől az időpontfoglalással kezdődik. Jelentkezni várhatóan 2020. február 27-ig lehet.

Programunk országos, a ráfordítások aránya a vidék és a főváros között a zsidó lakosság arányának megfelelően 25-75 százalék.

A második generáció létszáma pontosan nem ismert, de becslések szerint elérheti a 30.000 lelket. Közülük sokan nehezen, betegségekkel küzdve élnek, helyzetük gyakran szüleik üldöztetésének következménye. Támogatásuk régóta szükségessé vált feladat.

Ez a program a rendelkezésre álló összeget maradék nélkül a másodgenerációra fordítja. **Közvetlen anyagi segítséget azonban nem tudunk nyújtani, hanem a rászorultság mértékét figyelembe véve, szolgáltatásokkal segítjük a nehéz körülmények közt élőket.** A rászorultság mértékének megítélésekor a jelentkezők háztartásának anyagi helyzetén túl figyelembe vesszük társas kapcsolataikat, egészségügyi és lelki állapotukat is, hogy körültekintően mérlegelni tudjuk, hol van a legnagyobb szükség a segítségre.

Az EGYÜTT program keretében a következő támogatások igényelhetők:*

Egy támogatási csomagból csak egy szolgáltatást válasszon! (Szociális tanácsadást és segítséget az ügyintézésben minden támogatottnak biztosítunk. Az egészségnapokon minden támogatottunk részt vehet.)

Szociális támogatás, szociális tanácsadás és segítség az ügyintézésben

Élelmiszercsomag *(szociális étkeztetés támogatása)*

Rezsitámogatás *(lakhatási támogatás)*

Mentális segítség

Egyéni tanácsadás *(pszichológiai és mentálhigiénés segítségnyújtás támogatása)*

Egyéni és csoportos család- és párterápia *(egyéni terápia, családterápia, pszichoterápiás szolgáltatás támogatása)*

Életvezetési tanácsadás személyes vagy táv (internet) formában *(önmegerősítés és mentális segítségnyújtás)*

Egészségügyi támogatás

Általános gyógyászati segédeszközök (pl. vérnyomásmérő, kerekes szék stb.): ingyenes bérlés, illetve támogatás a megvételhez *(testtávoli gyógyászati segédeszköz támogatása)*

Személyre szabott gyógyászati segédeszközök: (pl. szemüveg, hallókészülék stb.): támogatás a megvételhez *(testközeli gyógyászati segédeszköz támogatása)*

Fizioterápia, gyógytorna: csoportos gyógytorna csontritkulásra és gerincbántalmakra *(gyógytorna igénybevételéhez támogatás)*

Krízishelyzetben: pénzügyi támogatás és tanácsadás sürgős diagnosztikai vizsgálatok esetén *(egészségügyi célú krízistámogatás)*

Krízishelyzetben: kórházi ápolás utáni lábadozás támogatása *(egészségügyi célú krízistámogatás)*

Egészségnapok: Budapesten és vidéken állapotfelmérő beszélgetés, szűrővizsgálatok, diétatanácsadás, meleg ebéd *(TB-n kívüli szűrővizsgálatokhoz való hozzájutás támogatása)*

Támogatást a jelentkezési lap kitöltésével és benyújtásával igényelhet.

A támogatásokra ügyfélszolgálati irodáinkban jelentkezhet, ahol munkatársaink segítenek a jelentkezési lap kitöltésében. A jelentkezési lap felépítése a következő:

Az 1. és 2. kérdéskör az Ön személyi adataira vonatkozik, és annak az igazolására szolgál, hogy Ön magyar állampolgárságú másodgenerációs holokausztúlélő – vagyis legalább az egyik szülője a második világháború alatt zsidósága miatt üldöztetést szenvedett el.

A 3. kérdéskörben választhat, hogy milyen támogatásokat igényel a felsoroltak közül.

A 4. és az 5. kérdéskörben az Ön életkörülményeit ismerjük meg.

A 6. kérdéskörben kérjük, mutassa be az Ön háztartásának anyagi helyzetét. Ezekre a kérdésekre csak akkor kell válaszolnia, ha szociális támogatást igényel. Igényének elbírálásához kérjük, hogy **bemutatásra készítse össze és csatolja a** jövedelmek és kiadások igazolására alkalmas csekkeket, értesítéseket, dokumentumokat.

Az EGYÜTT program rendelkezésére álló pályázati összeg korlátos, és a másodgeneráció nagy létszáma miatt nem elegendő ahhoz, hogy minden, emberileg jogos igényt kielégíthessünk. Ezért szociális támogatást csak a legrászorultabbaknak tudunk biztosítani. Ha az Ön háztartásában az egy főre eső havi megélhetési összeg meghaladja az 50.000 Ft-ot, Önnek valószínűleg nem tudunk szociális támogatást nyújtani, de segítségére lehetünk egészségügyi és pszichés támogatásainkkal. (Az egy főre eső havi megélhetési összeget úgy számíthatja ki, hogy a háztartása rendszeres havi bevételeiből kivonja a háztartása rendszeres havi kiadásait, és az így kapott összeget elosztja az Önnel közös háztartásban élők számával. A számításkor figyelembe vett bevételek és kiadások listáját a **Gyakran Ismételt Kérdések** fejezetben találja meg. Készítse össze és hozza magával a megfelelő igazoló csekkeket/bizonylatokat/dokumentumokat. Ha bizonytalan a kiszámításban, kollégáink segítségére lesznek a jelentkezéskor.)

A 7. és 8. kérdéskör a családi és társas kapcsolataira vonatkozik.

A 9. kérdéskör az Ön egészségi állapotáról szól. Felhívjuk figyelmét, hogy egészségügyi támogatás igénylése esetén bekérhetjük az egészségi állapotot alátámasztó orvosi igazolásokat, dokumentumokat.

Végül a **10. pontban** Ön nyilatkozik, hogy valós adatokat és dokumentumokat nyújtott be, valamint hogy az adatvédelmi törvény értelmében elfogadja az Ön által megadott adatok tárolását és kezelését annak érdekében, hogy Önt támogathassuk.

Kérjük, hogy figyelmesen olvassa végig a Tájékoztatót, és mérlegelje, hogy melyik támogatásokra jelentkezik.

Jelentkezéséhez igazolnia kell, hogy Ön másodgenerációs holokausztúlélő. A **Gyakran Ismételt Kérdések** fejezetben felsoroljuk, hogy mely dokumentumokat fogadhatunk el. Ezek közül kiválaszthatja azt, amelyik Önnek a legkényelmesebb. A másolatot a jelentkezésekor nyújthatja be.

Ügyfélszolgálatainkon kiképzett munkatársaink várják Önt, hogy segíthessenek a regisztrációban. A sorállás elkerülése érdekében időpontfoglalás szükséges. Kérjük tehát, hogy hívja föl telefonon az Önhöz legközelebbi ügyfélszolgálatot, ahol akár hangmenün tájékoztatást kap, akár kollégáink segítségével időpontot tud foglalni. **Telefonhívását 2019. december 2-tól várjuk. Az első regisztrációs nap, amelyre időpontot foglalhat, 2020. január 6-a, hétfő.** Kérjük, hogy lefoglalt regisztrációs időpontjáig gyűjtse össze a szükséges iratokat.

Ügyfélszolgálati irodáink elérhetőségét az **Adattárban** találja meg.

Hiánytalanul átvett támogatási igényét a Mazsihisz és a Mazs Alapítvány szociális munkatársainak javaslatára a Jóváhagyó Testület bírálja el.

Végül: jelentkezéskor feltétlenül hozza magával a következő dokumentumokat:

– Személyi igazolványát.

– Lakcímkártyáját.

– Születési anyakönyvi kivonatát.

– Második generációhoz tartozása igazolásához szükséges iratait. Erről az **Adattárban** talál bővebb információt.

– Ha szociális támogatást is kér, az Ön és az Ön háztartásában élők rendszeres bevételeit és kiadásait igazoló csekkeket/bizonylatokat/dokumentumokat. Erről bővebb tájékoztatást a **Gyakran Ismételt Kérdések** fejezetben talál.

– Ha gyógytornát igényel, hozza magával a kérését támogató orvosi igazolást vagy dokumentumot is.

* A zárójelekben a Mazsök pályázati kiírásának megfogalmazásai találhatók.

Adattár

Az Együtt program ügyfélfogadási irodái és elérhetőségeik

Budapest – fővárosi és Pest megyei képviselet

Időpontfoglalás online vagy telefonon: +36-1-599-9690. Cím: Izraeli Kulturális Intézet, 1061 Budapest, Paulay Ede u. 1., Herzl Terem és ügyfélváró. Telefonszám: +36-1-599-9690. E-mail-cím: budapest-2gen@mazsihisz.hu. Ügyfélfogadási idő (időpontfoglalás szükséges): hétfő, kedd, szerda, csütörtök 9–12 és 13–16 óra között.

Régióközpontok és taghitközségek

Kérjük a jelentkezőket, amennyiben személyesen szeretnének jelentkezni vagy tanácsot kérni, a régióközpontok közül oda jelentkezzenek, amelyik számukra a legkönnyebben megközelíthető.

Debreceni régióközpont

Cím: Debreceni Zsidó Hitközség, 4025 Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky u. 26. Telefon – hitközség: +36-52-415-861. Telefonszám: Zámbori Edith +36-30-846-1703; Kreisler Gábor programsegítő +36-30-239-3621. E-mail-cím: debrecen-2gen@mazsihisz.hu. Ügyfélfogadás: kedd és csütörtök 10–12 óra között.

Kecskeméti régióközpont

Telefonszám: +36-76-484-834, Dr. Feldmájer Ügyvédi Iroda, dr. Feldmájer Pétert vagy Róna Ivettet keressék telefonon. E-mail-cím: kecskemet-2gen@mazsihisz.hu.

Miskolci és gyöngyösi régióközpont

Cím: Miskolci és Gyöngyösi Zsidó Hitközség, 3525 Miskolc, Kazinczy u. 7. (ez a cím hamarosan változni fog, amiről tájékoztatni fogják a jelentkezőket). Telefonon Flecker István programkoordinátort keressék: szerdánként 16–18 óra között a +36-20-993-3038-as mobilszámon; szerdánként 19–21 óra között a +36-46-322-251-es vezetékes számon. Ügyfélfogadás: telefonos egyeztetés szerint. E-mail-cím: miskolc-2gen@mazsihisz.hu.

Nyíregyházi Zsidó Hitközség

Cím: 4400 Nyíregyháza, Mártírok tere 6. Telefonszám: +36-42-417-939. Ügyfélfogadás: telefonos egyeztetés szerint. E-mail-cím: nyiregyhaza-2gen@mazsihisz.hu.

Pécsi Zsidó Hitközség

Cím: 7621 Pécs, Fürdő u. 1. Telefonszám: +36-72-315-881. Ügyfélfogadás: telefonos egyeztetés szerint. E-mail-cím: pecs-2gen@mazsihisz.hu.

Szegedi régióközpont

Cím: 6722 Szeged, Jósika u. 12., földszint, Dr. Birnfeld Sámuel Könyvtár. Telefonszám:+36-30-491-6116. E-mail-cím: szeged-2gen@mazsihisz.hu. Ügyfélfogadás: kedd 13–17, szerda 9–11, péntek 13–15 illetve előzetes egyeztetés (e-mailben vagy telefonon) szerint, munkanapokon.

Szombathelyi régióközpont

Cím: Szombathelyi Zsidó Hitközség, 9700 Szombathely, Batthyány tér 9. Telefonszám: +36-94-505-033, +36-20-221-4704. E-mail-cím: szombathely-2gen@mazsihisz.hu. Ügyfélfogadás: kedd 15–17.

Zalaegerszegi Zsidó Hitközség

Levélcím: Zsidó Hitközség 8900, Zalaegerszeg Pf. 149. Ügyfélfogadási cím: Zsidó Közösségi Ház, Zalaegerszeg, Eötvös u. 3. (a kaputelefonon a nevet jelző gombot kell megnyomni). Ügyfélfogadás: a Közösségi Házban keddenként 10–12 óra között várják a program iránt érdeklődőket. E-mail-cím: zalaegerszeg-2gen@mazsihisz.hu. Személyes elérhetőségek: Siklós Vilmos elnök, telefon: +36-20-216-3802; Árvai József programsegítő, telefon: +36-30-582-9116.

A másodgenerációhoz tartozással kapcsolatban az igazoló szervezetek és elérhetőségük:

Kérjük a jelentkezőket, hogy látogatásuk időpontját telefonon egyeztessék a szervezetekkel!

Magyarországi Zsidó Örökség Közalapítvány (Mazsök)

Cím: 1054 Budapest, Tüköry u. 3. Telefonszám: +36-1-269-0973. Ügyfélszolgálat: hétfő, kedd, szerda, csütörtök 9–14 óra között.

Munkaszolgálatosok Országos Szövetsége (Muszoe)

Cím: 1062 Budapest, Aradi u. 62. Telefonszám: +36-1-302-3077.

Nácizmus Üldözötteinek Bizottsága (NÜB)

Cím: 1054 Budapest, Tüköry u. 3. Telefonszám: +36-343-3898. Nyitvatartás: hétfő, kedd, szerda, csütörtök 8.30–11 óra között.

GYIK (Gyakran Ismételt Kérdések)

1. Mely dokumentumok alkalmasak arra, hogy igazolja, Ön másodgenerációs holokausztúlélő, ezért jogosult az EGYÜTT program támogatására?

a) Legalább az egyik szülőjének Mazsök-száma, vagy igazolás arról, hogy legalább az egyik szülője a Mazsök rendszerében holokausztúlélőként regisztrálva van, vagy

b) A NÜB igazolása arról, hogy legalább az egyik szülője holokausztúlélő, vagy

b) A Muszoe igazolása arról, hogy legalább az egyik szülője holokausztúlélő, vagy

d) Legalább az egyik szülőjének Claims Conference-regisztrációja, vagy

e) Ha nem tudja bemutatni az a–d alatti igazolások egyikét sem, kérjük, igazolja, hogy legalább az egyik szülője a második világháború alatt a nürnbergi törvények értelmében üldöztetést szenvedett el.

Ezt hitközségi igazolással vagy az anyakönyv vallás rovatáról kért hatósági igazolvánnyal tudja bizonyítani.

2. Hogyan lehet hitközségi igazolást beszerezni a szülő zsidóságáról?

Ha az 1. pontban felsorolt a, b, c, d igazolások közül egyikkel sem rendelkezik, és ezeket beszerezni sem tudja, a BZSH Szertartási Osztályához fordulhat segítségért. Cím: 1075 Budapest, Síp u. 12. Telefonszám: +36-1-413-5526. A Szertartási Osztály megvizsgálja a rendelkezésére álló anyakönyveket, adattárakat, hogy található-e bennük olyan adat, amely igazolja, hogy Ön második generációs holokausztúlélő.

3. Hogyan lehet beszerezni hatósági bizonyítványt az anyakönyv vallást tartalmazó rovatáról?

1948-ig a születési anyakönyvekben szerepelt vallás rovat. Ezért ha az a, b, c, d dokumentumok nem állnak rendelkezésére, és a Hitközségnél sem található a szülők vallási hovatartozását igazoló irat, hatósági bizonyítványt kérhet a szülei születési helye szerint illetékes önkormányzat anyakönyvi hivatalától. Ha ezeket sem tudja beszerezni, és Ön 1948 előtt született, lehetséges, hogy az Ön születési anyakönyvében van adat arról, hogy Ön a zsidó vallásba született. Ezt is hatósági bizonyítvány iránti kérelemmel tudhatja meg. Ha egyik lehetőséggel sem sikerült igazolást szereznie, forduljon bizalommal a BZSH Szertartási Osztályához. Tapasztalt munkatársak várják, hogy segíthessenek Önnek.

4. Milyen dokumentumokat/számlákat, számlakivonatokat nyújthat be háztartása anyagi helyzetének igazolására?

Bevételi oldal

Munkaviszonyból származó jövedelem (bér, fizetés)

Társas és egyéni vállalkozásból, őstermelői viszonyból, szellemi és más önálló tevékenységből származó jövedelem

Nyugellátás; egyéb nyugdíjszerű rendszeres ellátás

Életjáradék

Rendszeres táppénz, gyermekgondozási díj, ápolási díj

Egyéb (önkormányzat és munkaügyi szerv által folyósított ellátások)

Kiadási oldal

Lakbér és közös költség

Villanyáram

Gáz

Egyéb fűtés

Szennyvízszállítás/csatornadíj

Szemétszállítás

Vízdíj

Lakáshitel-törlesztés

Gyógyszerek

Kérjük, hozzon orvosi igazolást a rendszeresen szedett gyógyszereiről, és egy patikában áraztassa be.

Privát gondozás (ha számla van róla)

Szakápolás (ha számla van róla)

Gyógytorna (ha számla van róla)

Telefon-internet-tv díja

5. Mi a teendő a rezsitámogatás igénylésekor, ha több tételt egy elszámolásba/egy csekkel fizet?

Ha több tételt egy elszámolásba/egy csekkel fizet (például: közös költség, víz, szennyvíz, szemétszállítás), akkor a költségeket csak egyszer jelentesse meg, és a számlát is csak egyszer töltse fel.

A hazai zsidóság legfőbb érdekvédelmi szerveként lépünk föl az antiszemitizmus ellen

A Mazsihisz közgyűlést tartott, amelyen a küldöttek meghallgathatták Heisler András elnöki tájékoztatóját, majd a következő napirendendi pontokat vitatták meg: reformzsidó közösségek társult tagként való felvétele; alapszabály-módosítási javaslat; történeti és társadalomtudományi műhely megalapítása; alapítvány alapítása a Rumbach Zsinagóga – Együttélés Háza működtetésére; a 2018-as zárszámadás tárgyalása.

A Mazsihisz közgyűlése **Radnóti Zoltán** főrabbi imájával kezdődött, majd a napirendi pontok elfogadása után **Heisler András** tartott elnöki beszámolót. A szövetség vezetője beszédében fölhívta a figyelmet az antiszemita jelenségeknek a társadalmi és politikai életben, valamint a sajtóban tapasztalható, aggasztóan növekvő számára, s megerősítette, hogy a Mazsihisz a hazai zsidóság legfőbb érdekvédelmi szervezeteként minden lehetséges eszközzel fölveszi a harcot e veszélyes tendencia ellen. Megemlítette, hogy találkozót kért Orbán Viktor miniszterelnöktől a helyzet megbeszélésére, de választ egyelőre nem kapott.

Erdélyi Miklós hódmezővásárhelyi küldött felszólalása alapján a közgyűlés határozatban ítélte el **Lázár János** parlamenti képviselő azon akcióját, hogy megkoszorúzta Horthy Mikós kenderesi sírját. A küldöttek arra kérték a magyar kormányt, hogy Lázár tettétől határolódjon el.

Hatalmas vita bontakozott ki azzal a napirendi ponttal kapcsolatban, amely lehetővé tette volna reformzsidó szervezetek (a Bét Orim Reform Zsidó Hitközség Egyesület és a Szim Salom Progresszív Zsidó Egyesület) társult tagként való felvételét a Mazsihiszbe. Az előterjesztésben ez olvasható: *„a Szövetség tagja lehet minden olyan magyarországi önálló bejegyzésű hitközség és magyarországi zsidó hitközség vagy szórvány, amely elfogadja és magára nézve kötelezőnek tekinti a Szövetség Alapszabályát, azt kétoldalú egyezmény keretében – elfogadva és figyelembe véve a Magyar Állammal már megkötött és fennálló megállapodásokat, egyezményeket – megerősíti, és kinyilvánítja, hogy az Írott és a Szóbeli Tan, valamint a zsidó vallásjogi hagyományok szabályait tiszteletben tartó szervezetek közössége, és ezen szabályok szerint működik. A Taghitközségek joga, hogy az ezen § a) pontjában rögzítettek alapján meghatározzák saját vallási irányzatukat a Tóra, a Misné Tóra, a Sulchán Áruch és a Döntvényirodalom-Kommentárok keretei között.”*

Habár az előterjesztést komoly előkészítő munka előzte meg, a küldöttek közül többen megkérdőjelezték a szervezetek felvételének szükségességét. Mivel a közgyűlésen több tucat küldött nem jelent meg, az előterjesztés annak ellenére nem kapott zöld utat, hogy sokkal többen voksoltak mellette, mint ellene: 47 igen szavazatot kapott és 22 nemet.

Hasonlóan járt az az előterjesztés, amely szerint a Szövetség elnöke – aki társadalmi tisztségviselőként látja el feladatát – tevékenységéért a vezetőség döntése szerint tiszteletdíjban részesülhetett volna. Az előterjesztésre 54-en igennel, 16-an nemmel szavaztak, de ez kevés volt az elfogadáshoz szükséges többséghez.

A testület elfogadta a Mazsihisz történeti és társadalomtudományi műhelyének megalapítását, valamint azt az előterjesztést is, amely alapítvány alapítására ad felhatalmazást a Rumbach Zsinagóga – Együttélés Háza működtetésére. A küldöttek ezenkívül megtárgyalták és elfogadták a 2018. évi zárszámadást is.

A mostani közgyűlésen adták át a Magyarországi Zsidóságért díjat hét arra érdemes személynek. Az elismerést **Csendes Tünde, Gyekiczky András, Hábel János, Lednitzky András, Réthelyi Miklós, Szécsi József** és **Urbán Teréz** vehette át a magyarországi zsidóság érdekében végzett, példamutatóan magas színvonalú munkájáért.

A záróimát **Szerdócz Ervin** főrabbi mondta.

Ők a Magyarországi Zsidóságért díj kitüntetettjei

A Mazsihisz év végi közgyűlésén adták át a Magyarországi Zsidóságért díjat hét arra érdemes személynek. Az elismerést Csendes Tünde, Gyekiczky András, Hábel János, Lednitzky András, Réthelyi Miklós, Szécsi József és Urbán Teréz vehette át a magyarországi zsidóság érdekében végzett, példamutatóan magas színvonalú munkájáért.

A Mazsihisz közgyűlésén *Heisler András* elnök és *Kunos Péter* ügyvezető igazgató adta át a Magyarországi Zsidóságért díjat az arra érdemes személyeknek. Az alábbiakban a laudációkból idézünk.

Csendes Tünde középiskolai tanár (Győr) – Pályája kezdete óta tart foglalkozásokat a toleranciáról és a győri helytörténetről, ez utóbbi keretében foglalkozik a helyi zsidóság történetével is. Felismerte, hogy a diákok többsége számára a zsidóság fogalma teljesen ismeretlen, ezért fontosnak tartja, hogy megismertesse velük ezt a sokáig elhallgatott, tabuként kezelt témát. Feladatának tartja a szemléletformálást, az erkölcsi nevelést, a toleráns magatartás, a helyes értékítéletek kialakítását. Óriási szolgálatot tesz a zsidó közösségnek.

Gyekiczki András szociológus, jogász (Budapest) – Pápán született, ott élt közel húsz évig. 2012-ben a közelmúltban elhunyt Rajk Lászlóval közösen készített kiállítást a zsinagógában „Elfeledett szomszédaink” címmel, amely 45 hajdani pápai zsidó család történetét mutatja be. Roppant szorgalommal végzett kutatás révén feltárta és összegyűjtötte mindazt, ami az 1944 előtt ott élt zsidó családok emlékezetéhez tartozott, tartozik. A Mazsihisz vezetése a kitüntetéssel is köszöni emlékezetfelszabadító, közösségteremtő munkásságát.

Hábel János helytörténész, pedagógus, tolmács, idegenvezető (Pécs) – Megismerte, felkutatta a pécsi, baranyai zsidóság eddig fel nem dolgozott történeteit. Példamutató módon tette közkinccsé a megismert anyagokat, így nem csupán egy szűk szakmai közösség ismerhette meg a zsidó sors örömteli és szomorú részleteit, hanem a széles nyilvánosság is. A Pécsi zsidóság című blogját több százan követték szerte a nagyvilágban, voltak olyanok, akik az ő írásain keresztül szembesültek részletesebben a magyarországi zsidó történelemmel.

Lednitzky András volt hitközségi elnök (Szeged) – A Szegedi Zsidó Hitközség közelmúltban leköszönt elnöke annyi mindennel foglalkozott, olyan sok mindenkinek segített, hogy ez az elismerés, amit ma átadtak neki, igazából életműdíjnak tekinthető. Szegeden 23 éven keresztül volt elnök, továbbá több cikluson keresztül tagja, alelnöke volt a Mazsihisz vezetésének. Izrael tiszteletbeli konzuljaként évek óta segíti izraeli hittestvéreinket Szegeden, és öregbíti közösségünk hírnevét itthon és külföldön is. Múlhatatlan érdeme a szegedi zsinagóga felújítása, ami nélküle nem valósult volna meg.

Réthelyi Miklós volt miniszter, anatómus, tudós, polihisztor (Budapest) – Az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottságának elnökeként alapította meg a párbeszéd és az együttműködés fontosságát hangsúlyozó tihanyi vallásközi konferenciát, amelyet idén rendezték meg ötödik alkalommal. A 2014-ben megalakult Kárpát-medencei Tehetségkutató Alapítvány elnökeként támogatást nyújt a fiataloknak, hiszen évtizedekkel ezelőtt elkötelezte magát a tehetségek önzetlen segítésére.

Szécsi József vallásfilozófus (Budapest) – A Keresztény–Zsidó Társaság főtitkáraként azt vallja, hogy egy párbeszédben a résztvevők csak együtt, mindenkit meghallgatva képesek megszólaltatni a mindannyiunkon túlnövő igazságot. A beszélgetésben, amelyet ő moderál hosszúhosszú ideje, részt vesz katolikus és protestáns, neológ és ortodox, chábád chászid és reformzsidó egyaránt és egyformán.

Urbán Teréz középiskolai tanár (Nyíregyháza) – a Nyíregyházi Városvédő Egyesület aktív tagjaként hosszú évek óta szoros kapcsolatban áll helyi hitközségünkkel. Rendszeresen jelennek meg írásai a nyíregyházi zsidóság történetéről, a helyi és a megyei zsidóság múltjáról a Sófár című lapban, ahol nélkülözhetetlen lektori feladatokat is ellát társadalmi munkában. Rendszeres résztvevője hitközségünk vallási, kulturális rendezvényeinek, hívő keresztyénként nagy empátiával viseltetik a tragikus zsidó sorskérdések iránt.

Képek a múltból

Szociológushallgató koromban a Magyar társadalom dokumentumokban című kurzuson egyszer azt kérte az oktatónk, hogy a következő alkalomra vigyünk be családi képeket, és egy szociológus szemével próbáljuk meg elemezni őket. Ezt a feladatot mindenki örömmel teljesítette. Miután bemutattuk a fotóinkat, felmerült bennem, hogy nagyon jó és hasznos dolog, hogy a meglévő képeket tudjuk elemezni, de mi van azokkal, melyek megsemmisültek az ütött-kopott 20. században? Dilemmámat felvetettem az általam nagyra becsült professzor asszonynak, akivel cinkosan összemosolyogtunk. Egyből tudta, mire gondolok, és hosszasan beszélgettünk arról, hogy a meg nem lévő képeknek is óriási szerepük van, azonban nem létezik múlt nélküli ember, mindenki keresi a gyökereit.

Zsidóság a Fortepanon

A Magyar Zsidó Kulturális Egyesület és az Újlipótvárosi Klub-Galéria szervezésében **Török András,** a Fortepan menedzsere tartott előadást Budapesti zsidóság a Fortepan képein címmel. Rengeteg hasznos információt osztott meg a közönséggel.

A Fortepan egy ingyenes, mindenki által elérhető online fotóarchívum, mely 2010-ben került fel az internetre. A képek száma folyamatosan növekszik, a cikk írásának idején közel 120.000 között böngészhet a felhasználó. Az oldalon megjelenő képek szabadon letölthetők, azonban azt kérik a fortepanosok, hogy aki valahova felteszi az adott fotót, tüntesse fel a forráshelyet és az adományozót. A legtöbb kép úgy kerül fel a honlapra, hogy magánszemélyek megkeresik a Fortepant, hogy találtak egy doboznyi képet, de nem tudnak vele mit kezdeni. A lelkes munkatársak minden fotóért elmennek, és megpróbálják beazonosítani, hogy körülbelül mikor, illetve hol készülhetett.

Az oldalra 1900 és 1990 közötti képek kerülnek csak fel, és körülbelül 7000 címke segíti a felhasználót keresése szűkítésében. Zsidó témákra jelenleg több címke is utal. Amennyiben szimplán beírjuk, hogy zsidóság, 665 képet ad ki a rendszer, amennyiben a Budapest szót is mellétesszük, 437-re szűkül a megtekinthető fényképek száma. Azonban számos egyéb módon is találhatunk zsidósággal kapcsolatos fotókat: zsidó temető címke alatt 13, Magyar Zsidó Levéltár kulcsszó alatt 44 képet ad ki az oldal. Török András előadásában részletesen bemutatta a Budapest hagyományosan zsidók által lakott részein, például az Újlipótvárosban vagy a Wesselényi, Dob, Kazinczy utcán készült fotókat, melyeket nézve kicsit úgy érezzük, visszaugrunk az időben jó néhány évtizedet. Időnként azonban úgy gondoljuk, hogy semmi nem változott, a fényképen szereplő ház ma ugyanúgy néz mi, mint 50, 60 vagy 70 évvel ezelőtt.

Fortepan/Adományozó: Fortepan/Album004

A történelem sajátosságaiból adódóan igen érdekes megvizsgálni, hogy a vészkorszak előtt, alatt és után milyen képekkel találkozunk. Ezek átválogatását mindenkinek szívből ajánlom. Számomra meglepő volt például a számos zsidó esküvői fotó, mely a második világháború utáni években készült. Továbbá az is figyelemre méltó, hogy az egyes zsinagógákban mennyire sok ember jelent meg még az átélt szörnyűségek után is.

A fotóarchívum már alkalmazás formájában is elérhető. A Fortepan gondozásában több könyv is megjelent, melyek remek képekkel illusztrálják a kiválasztott témákat, például a Kérek egy feketét az egykor virágzó (főként) budapesti kávéházi életet mutatja be. A fortepanosok azonban eddigi legnagyobb sikerüknek a Nemzeti Galériában megrendezett Minden múlt a múltam című fotókiállításukat tartják, melyet közel 60.000 ember tekintett meg.

A Fortepan véleményem szerint hiánypótló tevékenységet végez. Apró mozaikok (jelen esetben képek) által sok ember személyes vagy makroszintű történelmének megismeréséhez járul hozzá. A fent említett előadáson például ott ült a hallgatók között valaki, akit gyermekei ismertek fel az egyik képen.

A képek között szabadon lehet böngészni a www.fortepan.hu címen.

Felhasznált források:

www.fortepan.hu

Török András: Budapesti zsidóság a Fortepan képein című előadása

Miklós Dóri

Chanukkázás 2019/5780

Debrecen

A Pásti utcai ortodox zsinagógában **Fehér Tamás** moderálásával zajlott le az ünnepi műsor. Az első lángot **Smuel Faigen** rabbi gyújtotta meg, a hagyományos chanukkai énekeket **Grósz Zsuzsa** zongorakíséretével **Éliás Viktor** kántor és Zs-faktor kórusunk szólaltatta meg. A teljesen megtöltött autentikus térben barátaink is velünk ünnepeltek.

Horovitz Tamás elnök a Sulchán Áruchban is leírt tradícióink, ünnepeink megtartásáról adott tanítást.

Smuel Faigen Salamon király példabeszédét idézte, mely szerint „Isten gyertyája az ember lelke”, azaz Isten partnerei vagyunk mi magunk is, hogy a világot betöltő sötétséget elűzzük, és fényt hozzunk a Földre. Ugyanakkor a láng sajátsága az is, hogy fénye annál erősebb, minél közelebb állunk hozzá. Ez azt tanítja számunkra, hogy a munkát először magunkkal, családunkkal, közvetlen környezetünkkel kell kezdeni. Hiszen a család, a közösség összetartó szeretete az, ami a zsidó népet a legnehezebb időkben is megtartotta.

Cvikus Faigennel és Éliás Viktorral közösen énekeltük az elmaradhatatlan „Szól a kakas már” dalt.

Kreisler Gábor a közönség figyelmébe ajánlotta a közösségünk tagjai által átadott és vitrinben elhelyezett chanukijákat. Ősi és modern kegytárgyakat tekinthetnek meg az érdeklődők a jövőben is.

A közös gyertyagyújtást és az ünnepi megemlékezést, a jól ismert dallamokat kultúrműsor követte. Fellépett a Bordó Sárkány Zenekar, **Dickmann Roland** vezetésével. Az öttagú együttes nem csak a városunkban ismert, de hitközségünkre először látogattak el. Ősi szefárd spanyol, francia, skót és német muzsikát élvezhetett a közönség. Roland a skót dudát is segítségül hívta műsorukban. **Kárpáti Eszter** és kéttagú zenekara magyar és angol számokkal kápráztatta el a jelenlévőket.

A Rachel Nőegylet Zs-faktor kórusa ezután a Neoton Família és az Apostol együttes slágereiből mutatott be válogatást. Nem volt hiábavaló a sok felkészülés. Mindhárom zenei programnak nagy sikere volt, ezt ütemes tapssal fejezte ki a hallgatóság.

A gyermeksarok „aktív” munkát végzett, a chanukijákat gyönyörűen feldíszítették az apró művészpalánták. A színes ceruzák is használatban voltak az ünnephez kapcsolódó rajzok okán. Népszerű volt az arcfestés is, széles palettából választhattak a vállalkozó kedvűek.

Izraeli vendégeink csak bámultak, hogy ilyen történelmi megemlékezés részesei lehettek hitközségünkön. Goren otthon, a Galilban elmeséli majd a látottakat és hallottakat közösségének.

A kóser konyhánk által készített ízletes fánk sem maradhatott el, más finomságok kíséretében.

A tartalmas, vidám estébe nyúló délutánon felidéztük a makkabeusok győzelmét. A chanukkai csodára való emlékezésnek közösségünkben komoly hagyományai vannak. Hiszünk a csodákban, hogy sokáig együtt emlékezhessünk!

Az utolsó napi gyertyát nyilvánosan gyújtottuk meg a Bajcsy-Zsilinszky és a Piac utca sarkánál.

Salgótarján

A hitközség által rendezett ünnepségen **Tóthné Rőmer Klára** elnök köszöntötte a mintegy félszáz résztvevőt, köztük a Budapestről, Ceredről, Pásztóról, a szomszédos Szlovákiából, Rimaszombatról érkezett kedves vendégeket. A chanukkai lángokat **Keszler Árpád** alelnök és két gyermek, a hatéves **Tóth Jonatán** és a kilencéves **Tóth Rafael** lobbantotta fel. Az áldásokat is ők mondták el.

Dél-Pest

A Máoz cur elhangzása után **Tóth Sándor,** a zsidó vallástudomány doktora szólott az ünnepről, amelynek lényege a remény és a hit. A makkabeusok úgy indultak harcba az akkori szír-görög világbirodalom seregei ellen, hogy kevesen voltak, nem rendelkeztek megfelelő fegyverekkel, de hitük, erejük, bátorságuk töretlen volt a zsidóság szellemi, fizikai megmentésére. Győzelmet arattak, megtörtént a csoda, amelyre az előadó újabb kori példákkal is élt, mintegy hangsúlyozva, hogy a zsidó szellemiség és hősiesség más korszakban és más megjelenési formában is változatlanul érvényes lehet. Erre egyik példaként ezúttal Janusz Korczakot említette, aki 1878-ban Varsóban született, kiemelkedő reformpedagógus, író, orvos, közéleti személyiség volt, az emberi humánum, a hősiesség jelképe. A demokratikus iskola prototípusát fejlesztette ki, amelynek középpontjában a gyermek áll, a gyermek iránti szeretet, a gyermek méltósága és jogai! Tudományos munkáit félredobva árvaházakat alapított, mert azt vallotta, hogy itt és most kell cselekedni. 1940-ben a zsidó árvaház lakói a varsói gettóba kerültek. Korczaknak többször felajánlották, hogy hagyja ott a gettót, de ő erre nem volt hajlandó. Amikor 1942. augusztus ötödike vagy hatodika hajnalán egy SS-osztag ukrán katonákkal kiürítette a gettót, a mintegy kétszáz gyerekből álló pedáns, rendezett csoport élén felemelt fejjel masírozott Korczak a treblinkai haláltáborba, ahol néhány nappal később mártírhalált halt. Az előadó befejezésül több idézetet is említett tőle. Az egyik: „Aki a mindennapokról gondoskodik, búzát vet, aki az évekről, fát ültet, aki nemzedékekről gondoskodik, embereket nevel!”

Az előadást ünnepi hangverseny követte, amelynek változatos tartalmú műsorát idén is **Tóth-Takáts Judit** egyházzenei doktor, zongoraművész, egyetemi adjunktus állította össze. Először két gyermek lépett a közönség elé. Tóth Jonatán a gáonok korából származó Hánérot hálálu imát adta elő, amelyet közvetlenül a chanukkai gyertyák meggyújtása után énekelünk. Tóth Rafael Händel Júdás Makkabeus című oratóriumának győzelmi indulóját énekelte héber nyelvű szöveggel (Chává nárimá). **Derzsi Katalin** énekes – aki ez alkalommal mutatkozott be a salgótarjáni közösségnek – Tóth-Takáts Judit zongorakíséretével különböző zenei műfajokat, illetve stílusokat mutatott be, a többi között zsoltárokat, izraeli dalokat és Szenes Hanna David Zechari által megzenésített versét. Nagy sikert aratott az öt dalból álló Jeruzsálem-összeállítás, amelynek zárószáma, a hatnapos háború idején íródott Jerusálájim sel záháv különösen emelkedett hangulatba röpítette a közönséget. A hangversenyt közös éneklés zárta.

Ezt követően a hitközség ebéden látta vendégül az ünneplőket, melyről természetesen nem hiányzott a fánk sem, a gyermekeket pedig gazdagon megajándékozták.

Bódi Tóth Elemér

Dél-Pest

Túlzás nélkül állíthatom, zsúfolásig megtelt az egy éve felavatott zsinagóga. A kile tagjain kívül érdeklődők és meghívott vendégek népesítették be az imateret. **Kerényiné Rippner Zsuzsa** elnök megnyitója után **Totha Péter Joel** főrabbi vette át a szót. Elmondta, hogy vannak bibliai és posztbiblikus ünnepeink, és ismertette is őket. A chanukka posztbiblikus ünnep, amely az elnyomásról és a nép Istenhez való hűségéről szól. A hívő zsidók a túlerővel felvonuló görög sereg ellen győzedelmeskedtek. A harc az Örökkévaló támogatásával dőlhetett el, amelyet bizonyít a csoda, hogy a Szentélyben nyolc napig égett az egy napra való olajat tartalmazó mécses. A beszéd után a főrabbi meggyújtotta a chanukija első gyertyáját, majd elhangzott a Máoz cur, melyet **Sáfrány Dávid** a közösséggel együtt adott elő.

Az ünnepség vallási részét követte a Segítő Kezek Kerényi András-díj átadása azoknak, akik folyamatosan az átlagnál is többet tesznek a közösségért. Az elnök idén **Káldi Zsuzsának** és **Gönczi Gábornak** nyújtotta át az elismerést. Káldi Zsuzsa az ivrittanfolyam lelkes és lelkiismeretes vezetésével érdemelte ki. Gönczi Gábor a költözéssel járó és az azóta is előforduló műszaki feladatok megoldásában szerzett érdemeket, ezenkívül **dr. Csillag Jánossal** közösen végzik a három temetőben (Soroksár, Pesterzsébet, Csepel) nyugvó elődeink adatainak regiszterbe foglalását.

Ezek után lépett elénk **Dina Pandzarisz**, aki szép és érzelmes szefárd dalokkal szórakoztatta a jelenlevőket. Az utolsó kettőhöz – Osze sálom és Hává nágilá – ismét a közönség adott támogatást.

A hagyományos fánk és üdítő elfogyasztása, majd jó hangulatú beszélgetés koronázta meg az estét.

Kőszegi Lajos

Miskolc

A hitközség idén először a Vigadóban rendezte meg a bált és a fogadást. **Markovics Zsolt** főrabbi és **Szlukovinyi Péter** elnök az első gyertya meggyújtására **Veres Pál** polgármestert kérte fel, aki előtte az advent örömlángját lobbantotta fel a Városház téren. Megható beszédet mondott a fény ünnepéről, és érzékletesen magyarázta el a zsidó-keresztény kultúra közös történelmi örökségeit, utalva arra, hogy sokkal több az, ami összeköti a két felekezetet, mint amennyi elválasztaná. S nem véletlen, hogy a nagy ünnepeink rendre egybeesnek.

Az egyházi rendezvény díszvendége volt **Kunos Péter,** a MazsihiszBZSH ügyvezető igazgatója és **Simon István**, Gesztely polgármestere. Első alkalommal adták át a hitközség elődeire emlékeztető nívós díjat, amelyet **dr. Balkányi Ágnes** gyermekorvos és **Barna István** történelemtanár kapott. Mindketten sokat tettek a miskolci zsidóság múltjának megismeréséért, és társadalmi vállalásaikkal nagyban javítani tudták a közösség megítélését.

(folytatjuk)

Miskolc

Támadások miatt megerősítették a zsidó közösségek védelmét New Yorkban

Megerősítették a rendőri jelenlétet New York azon negyedeiben, amelyekben jelentős zsidó közösségek élnek – jelentette be a város polgármestere.

Bill de Blasio közölte: óvni fogják a templomokat és környéküket.

Hangsúlyozta: „bárki, aki terrorizálja zsidó közösségeinket, az igazságszolgáltatással találja szemben magát”. Leszögezte továbbá: „az antiszemitizmus támadás városunk értékrendje ellen”.

A bejelentésre azt követően került sor, hogy egy héten belül többször inzultáltak zsidó vallású embereket New Yorkban. Manhattanben egy 65 éves

Bill de Blasio: nem elégséges csak elítélni az antiszemitizmust, tenni is kell ellene
Fotó: Twitter/Bill de Blasio

ortodox zsidó férfit ököllel arcon vágtak, a brooklyni Williamsburgben tinédzserek két kisgyermeket támadtak meg. A manhattani agresszió elkövetőjét le is tartóztatták.

Másnap két incidens is történt Brooklynban, az ortodox zsidók által lakott Crown Heights negyedben: egy csoport körbefogott egy 25 éves fiatalembert és antiszemita sértéseket vágott a fejéhez, később pedig egy férfit fejbe vágtak és a földre löktek.

Bill de Blasio polgármester a Twitteren bejelentette, hogy a rendőrség valamennyi ügyben vizsgálatot indított. A politikus kiemelte, hogy nem elégséges csak elítélni az antiszemitizmust, tenni is kell ellene.

Később az amerikai média azt jelentette, hogy New Yorkban gyűlöletbűncselekmény miatt eljárást indítottak egy nő ellen, aki a vád szerint a táskájával fejbe csapott egy 34 éves zsidó asszonyt.

A következő napon kora reggel egy – a helyi közösség számára ismeretlen – férfi belépett a lubavicsi chászid mozgalom brooklyni székházába, és azzal fenyegetőzött, hogy szétlövi az épületet. Mielőtt azonban bármit is csinált volna, elhagyta az ingatlant.

Az ABC amerikai televízió jelentése szerint azon a héten hét antiszemita incidens történt New Yorkban. *(MTI)*

IZRAELI SZÍNES

Megtalálták a hasnyálmirigyrák ellenszerét?

Az eddig jobbára sztrókos betegek kezelésében alkalmazott PJ34 nevű molekula sikerrel vette fel a harcot a hasnyálmirigyrák ellen: a Tel-Aviv Egyetemen elvégzett kutatások során arra jöttek rá, hogy a rákos egerekbe fecskendezett szer hatására a daganat lebontja önmagát, lényegében tehát elpusztul. Ha minden jól megy, hamarosan nagyobb állatokon, később pedig embereken is kipróbálhatják az eljárást.

A PJ34 nevű, eddig a sztrók terápiájában használt molekula váratlan tulajdonságára derült fény a Tel-Aviv Egyetemen: beteg egerekben rövid idő alatt elpusztította az egyik legagresszívabb daganatos betegséget, a hasnyálmirigyrákot. A tudósok azt állítják: egy hónappal az első kezelés után a daganat sejtjeinek 90 százaléka elhalt.

Elképzelhető, hogy a felfedezés sikerrel lesz alkalmazható emberek esetében is. Ez különösen fontos lenne, hiszen a hasnyálmirigyrák a legtöbb kezelésnek ellenáll, így kevés esélyt ad a túlélésre.

Malka Cohen-Armon és Talia Golan

A kísérleteket *Malka Cohen-Armon* professzor és csapata végezte el a Tel-Aviv Egyetemen, szoros együttműködésben dolgozva a *Talia Golan* által vezetett kutatókkal a Ramat Gan-i rákkutató központból. A kutatók rákos sejteket juttattak az egerek bőre alá, majd PJ34 molekulát fecskendeztek beléjük, hogy megfigyeljék a hatását. Két hét elteltével a kutatók azt tapasztalták, hogy a daganat jelentős mértékben visszahúzódott, 30 nap elteltével pedig mintegy 90 százalékban eltűnt: a PJ34 voltaképpen sejthalált okozott.

Hamarosan kezdődhetnek a nagyobb állatokkal tervezett kísérletek, amelyeket talán már két év múlva követhet az embereken elvégzendő próba is.

A periférián élők 40 százaléka nem érzi magát biztonságban

Izrael északi és déli lakosainak 40%-a nem érzi magát biztonságban, és csaknem harmaduk biztonsági aggályok miatt költözést fontolgat, állapította meg egy új közvéleménykutatás.

Az ország déli része erőszakos incidensek sorozatát tapasztalta meg a Gázai övezet palesztin terrorista csoportjai által 2018. március végén indított, heti rendszerességű határ menti zavargások óta, északon pedig szintén fokozott a feszültség, Izrael megelőző intézkedéseket hajt végre a Hezbollah libanoni terrorszervezet ellen és annak megakadályozására, hogy Irán katonailag megszilárdítsa jelenlétét Szíriában.

Rakétatalálatot kapott lakóház Szdérotban

Fotó: Izraeli Védelmi Erők/Twitter

A fent említett területeken élő emberek 31 százaléka fontolgatja a távozást a Kneszet Kutatási és Információs Központ felmérése szerint. Az északi lakosok 36%-a fontolgatja a költözést, míg délen az emberek 28%-a.

A déliek körülbelül fele nem érzi magát biztonságban. A térségben élő arabok és zsidók egyaránt azt állították, hogy legnagyobb aggodalmukat a gázai rakéták jelentik.

Északon az emberek 30%-a nem érzi magát biztonságban, ez az érzés szignifikánsan magasabb az arabok körében (41%), mint a zsidóknál (17%).

A sajtóközleményből nem derült ki, mi az északi lakosok legnagyobb biztonsági aggálya, és az sem világos, hogy az ottani arab izraeliek nagyobb fokú bizonytalansága külső fenyegetésekhez vagy a közösségben tapasztalt fokozott erőszakhoz kötődik-e.

Összességében a periférián élő izraeliek 40%-a mondta, hogy nem érzi magát biztonságban. Ezenkívül a déli izraeliek egyharmada jelezte, hogy otthonuk közelében nincs óvóhely, és 42%-uk szerint nincs a házukban védett hely. Északon a lakosság 35%-ának nincs óvóhely az otthona közelében, 36%-uknál pedig nincs védett szoba a házban.

A távolság, a rendelkezésre állás és a szükség esetén nyitva tartás által meghatározott nyilvános óvóhelyek hozzáférhetősége kétszer olyan magas volt a zsidók körében, mint az araboknál.

A felmérés arra is kiterjedt, hogy a lakosok elégedettek voltak-e az egészségügyi, jóléti intézkedésekkel és a helyi hatóságok vészhelyzeti magatartásával, valamint hogy a területük megfelelő sajtólefedettséget kapott-e.

Az északiak kevesebb mint fele úgy érezte, hogy a periféria médialefedettsége nem volt megfelelő, míg a déliek 58%-a elégedetlen volt a sajtóval. Mind az északi, mind a déli lakosok körében a fő panasz az volt, hogy úgy érezték, a média nem részesíti megfelelő figyelemben területüket.

A felmérésben 1400 válaszadó vett részt. A nyilatkozat nem közölte a hibahatár nagyságát.

A felmérés megjelenését megelőző hetekben kétnapos harcra került sor az izraeli hadsereg és a Gázai övezet második legnagyobb terrorszervezete, a Palesztin Iszlám Dzsihád között.

Az összecsapásokat a terrorszervezet vezető parancsnokának, Baha Abu al-Atának likvidálása robbantotta ki.

A 48 órás harcok során mintegy 450 rakétát és aknavető gránátot lőttek ki Izraelre. A Vaskupola kb. 90 százalékos sikerrel működött, több tucat, lakott területre tartó lövedéket elfogva. A rakéták mintegy 60 százaléka nyílt területen landolt.

Egyiptomi és palesztin tisztviselők két nappal később kora reggel bejelentették, hogy Egyiptom közvetítésével tűzszünet lépett életbe helyi idő szerint hajnali 5.30-kor Izrael és a Palesztin Iszlám Dzsihád terrorszervezet között.

A tűzszünet ellenére a gázai terroristák támadásai nem álltak le, rövid időn belül még három rakétatámadásra került sor.

Izraeli tisztviselők arra is figyelmeztettek, hogy Irán további támadásokat tervez a térségben, és Izrael a polgárok védelme érdekében folytatja az iráni erőfeszítések elleni fellépéseit Szíriában.

ujkelet.live

Natan Saranszkij a zsidó Nobel-díj 2020-as kitüntetettje

Natan Saranszkij egykori szovjet disszidensnek ítélték 2020-ban a Genezis-díjat, melyet gyakran „zsidó Nobel-díjnak" is neveznek, közölte a Genesis Prize Foundation.

Saranszkij előtt Robert Kraft filantróp, Natalie Portman színésznő, Anish Kapoor szobrász, Itzhak

Perlman hegedűművész, Michael Bloomberg, New York expolgármestere és Michael Douglas színész-rendező kapta meg az egymillió dollárral járó díjat, melyet olyan személyeknek adnak, akik kiemelkedő szakmai teljesítményükkel a zsidó nemzedék következő generációjára inspirálóan hatnak, és elkötelezettek a zsidó értékek és a zsidó nép iránt.

„A díj elismeri Saranszkij egész életén átívelő tartó rendkívüli küzdelmét az emberi jogokért, a politikai szabadságért, valamint a zsidó nép és Izrael Állam érdekében tett szolgálatait", olvasható a nyilatkozatban. A díjátadó ünnepséget 2020. június 18-án tartják Jeruzsálemben.

A díjazottakat kiválasztó bizottság vezetője, Jichák Hercog – aki Saranszkijt váltotta a Jewish Agency élén – „egy igazi zsidó hősnek és rendkívüli embernek" nevezte a kitüntetettet.

„A Szovjetunióban asszimilált zsidóként felnevelve, Izraelnek köszönhetően fedeztem fel zsidó identitásomat és a zsidó néphez tartozást", mondta Saranszkij. „Ez az Izraelhez fűződő kapcsolat erőt adott nekem és másoknak a zsidók és más népek jogaiért való küzdelemhez, akiktől megtagadták az alapvető szabadságokat."

„Ma, amikor az antiszemitizmus egyre inkább növekszik mind a politikai balról, mind a jobbról, a zsidó nép egysége és Izraelhez fűződő kapcsolata nagyon fontos. Egyesülnünk kell, és egy népként kell harcolnunk az antiszemitizmus és az Izrael delegitimizálására tett veszedelmes erőfeszítések ellen."

Saranszkij, egy híres szovjet lelkiismereti fogoly, 1986-ban kilenc év munkatábor és több hónapos éhségsztrájkok után alijázhatott Izraelbe. Ép elméjét a magánzárkában töltött időben fejben lejátszott sakkpartikkal őrizte meg. „Több ezer partit játszottam, és mindet megnyertem", mondta a New York Timesnak 1996-ban, abban az évben, amikor sikerült legyőznie Garri Kaszparovot.

Izraelben a volt Szovjetunió zsidóinak millióit képviselte a politikai arénában, akiknek egy része a kommunizmus bukása után követte őt. A Kneszetben és különféle miniszteri posztokon is szolgált, majd a Jewish Agency vezetője lett.

ujkelet.live

Nyomtatott autókról álmodik egy startup

A Modix új, XXL-es méretű 3D-s nyomtatójával már majdnem lehetséges. A frankfurti Formnexten mutatták be.

Szereti a nagy szavakat a 3D-nyomtatókat fejlesztő Modix nevű izraeli startup alapítója, *Shachar Gafni,* aki úgy harangozta be cége új modelljét, hogy elérkezett a testre szabott ipari termelés új korszaka, amely véget vet a tömegtermelés optikai unalmának. A tel-avivi cég a frankfurti Formnext 3D-s szakkiállításon mutatja be minden eddiginél nagyobb tárgyak előállítását lehetővé tevő modelljét, a MAMA-t. (A név nem, vagy nem csak valamiféle vicces elnevezés, hanem a Modular Additive Manufacturing Assembler rövidítése.)

A méret már megvan

A MAMA-val a legkisebb nyomtatható tárgy 1x1x1 méter befoglaló méretű lehet, a maximum pedig 2x5x1 méter. Nem ez a világ legnagyobb nyomtatója, de konkurenseinél univerzálisabb. Az ausztrál Titomic tavaly bemutatott nyomtatószörnye, amivel akár 9 méteres alkatrészeket, például repülőgépszárnyakat is lehet gyártani, csak titánötvözettel dolgozik, míg a Los Angeles-i Relativity Space ennél is nagyobb Stargate-je csak célfeladatra, hordozórakéta-gyártásra készült.

A nagyméretű nyomtatót a Modix kifejezetten a járműipari igényekhez fejlesztette – írja a 3D Printing Industry. A hajó- és a repülőgépgyártók éppúgy használhatják akár alkatrészek, akár prototípusok építésére, mint az autóipar.

A nyomtatóhoz a nagy teljesítményű extrudereket és a fúvókákat szintén egy startup szállítja, a kanadai Dyze Design.

A nyomtató egyik nagy előnye, hogy moduláris felépítésű. Szétszerelve szállítják, és a helyszínen a vevőnek vagy a viszonteladónak kell felállítania és üzembe helyeznie. Az egyes kulcsalkatrészeket (extruderek, fúvókák stb.) a vásárló tudja kiválasztani az igényeinek, valamint az anyaghasználatnak megfelelően.

Gafni egyébként azzal számol, hogy felgyorsul a 3D-s nyomtatást kiszolgáló anyagtudomány is, és a megjelenő új nyomtatási anyagokkal olyan változások várhatók a testreszabás területén, amelyek alapjaiban forgatják fel a tömeggyártást.

Vagy mégsem?

A 3D-s nyomtatás globális piacát 2018-ban 9 milliárd dollárosra becsülték. Az EY tanácsadó cég szerint azonban 5 év alatt háromszorosára bővül, 2023-ra meghaladhatja a 27 milliárd dollárt. A technológia a feldolgozóiparban egyre komolyabb szerephez jut: gépalkatrészeket és szerszámokat nyomtatnak, kis szériás termékek alkatrészellátásához vagy termékfejlesztésben prototípusok gyártásához stb. használják. A személyreszabási lehetőség pedig ott van az orvostechnikai termékekben: protézistől a fogászati implantátumig sokféle egyedi darabot lehet vele készíteni.

De jelen van a tömeggyártásban is. A Volkswagen erősen támaszkodik a 3D-nyomtatásra az ID.3 elektromos modellek esetében a műanyag alkatrészek előállításánál az egyedi vásárlói igények kiszolgálásához. A német EOS cég egy lépéssel tovább ment: a Daimlerrel és az Aerotec repülőgépalkatrész-beszállítóval közösen kifejlesztett egy teljes gyártósort, amely 3D-s fémnyomtatásra épül.

Bár az additív gyártás előnyei nyilvánvalóak, különösen az olyan termékeknél, ahol a testreszabás lehetősége komoly értéket képvisel, mégsem mindenkinek jön be. A német Handelsblattnak nyilatkozó egyik iparági elemző szerint a technológia terjedésének egyelőre korlátot szab, hogy az ipari felhasználásra készült 3D-s nyomtatók és a speciális nyomtatási anyagok még mindig túl drágák. Az sem segít, hogy a 3D-s nyomtatást nehéz beleilleszteni a már működő termelési és beszállítói folyamatokba.

Jól példázza ezt az Adidas, amely 2015-ben Németországban és Amerikában is felépített egy hipermodern, magas fokú automatizálásra és 3D-s nyomtatásra épülő gyárat, nem kis részben azért, hogy megspórolja a szállítási költségeket. A közelmúltban azonban bejelentette, hogy mindkét üzemben beszünteti a gyártást. A gyártástechnológia egy részét átviszi Kínába és Vietnámba, és vissza is vesznek az automatizáltságból. Az egyedi modellek nyomtatással történő előállításáról azonban nem mondanak le teljesen. Vannak olyan tervek, hogy egyes sportszerüzletekben alakítanának ki mini 3D-nyomtatós gyártósarkokat.

Bitport

A bírák elnézően ítélik meg az antiszemita gyűlöletbeszédet

Halle

Fotó: Pinterest

A Zsidó Tanács elnökének véleménye szerint túl elnézőek a bírák a gyűlöletbeszéd megítélésekor. Josef Schuster a Spiegelnek nyilatkozott, és arra utalt, hogy az antiszemita gyűlöletbeszéd sarkall tettekre egyes neonáci fiatalokat.

Hallében például fegyverrel támadt a zsinagógára egy szélsőjobboldali német fiatal. Két embert megölt és többet megsebesített. Jom kippur napján vérfürdőt akart rendezni, s csak az akadályozta meg a nagyobb tragédiát, hogy a zsidó templom megerősített ajtaját nem tudta betörni. A rendőrségi kihallgatás során azokra az antiszemita írásokra hivatkozott, melyeket az interneten olvasott. Az eset kapcsán *Christine Lambrecht* igazságügyi miniszter úgy nyilatkozott, hogy megszigorítják a törvényeket, ezentúl az antiszemita gyűlöletbeszéd súlyosbító körülménynek számít majd.

A közbeszédben újra előkerültek az antiszemita klisék azóta, hogy az Alternative für Deutschland az ellenzék legerősebb pártja lett – panaszkodott Josef Schuster. Az Alternative für Deutschland vezetősége viszonylag mérsékelt, „szalonképes", de a tagság soraiban sok neonáci aktivista található. Emiatt megrendült a zsidók biztonságérzete Németországban – nyilatkozta a Zsidó Tanács elnöke. Josef Schuster rögtön hozzátette, hogy *Európában nem ismer olyan országot, ahol többet tettek volna a zsidók biztonsága és jó közérzete érdekében, mint Németországban.*

A parlament és a kormány is mindig kiáll az antiszemitizmussal szemben. *Angela Merkel* kancellár nemrég Auschwitzban járt, hogy az egykori haláltáborban erősítse meg elkötelezettségét az antiszemitizmus elleni harcban. Nemrég Németország egyik leggazdagabb családja – amely egykor aktívan támogatta Adolf Hitlert – hozott létre alapítványt annak érdekében, hogy a fiatalokban tudatosítsák a holokauszt szörnyűségeit és Németország felelősségét.

Polonius/FüHü

Ismét lesz tábori rabbinátus a német hadseregben

A zsidó vallású katonák támogatására ismét bevezetik a tábori rabbinátus intézményét a német hadseregben (Bundeswehr) – döntött berlini ülésén Angela Merkel német kancellár kormánya.

A kormányülésről kiadott tájékoztató szerint a zsidó vallási szolgálatot a Németországi Zsidók Központi Tanácsával (ZdJ) együttműködve vezetik be egy hivatalos állami szerződés keretében.

A katonai hivatás nemcsak rendkívüli testi, hanem lelki megterhelést, a „lét végességével" való konfrontációt jelent, különösen külföldi bevetéseken, és a lelki támogatás eddigi lehetőségei nem minden esetben feleltek meg a zsidó vallású katonák igényeinek, holott zsidó vallású polgárokra is nagy szükség van a Bundeswehrben, azért is, hogy tovább erősödjék az összetartás Németország „nyílt társadalmában" – emelték ki a közleményben.

Korábbi sajtóbeszámolók szerint a német hadseregnél az első világháború vége óta szünetelő tábori rabbinátus felélesztését hosszabb ideje tervezik a védelmi minisztériumnál, a ZdJ-vel kötendő szerződésen pedig tavasz óta dolgoztak.

A tárca azért fejleszti a katonák vallási jellegű támogatását, mert szakértői szerint nagyon hasznos a kapcsolattartás, beszélgetés a tábori – hadseregbeli – lelkészekkel, papokkal, egyházi személyekkel, akik ugyan kívül vannak a katonai hierarchián, mégis belülről ismerik a Bundeswehr világát, és így jól meg tudják érteni a katonák helyzetét, gondjait.

A tábori rabbinátus mellett a muszlim vallási szolgálat megszervezése is napirenden van.

A Bundeswehrben jelenleg katolikus és evangélikus tábori papi szolgálat működik.

A katonák vallását hivatalosan nem tartják számon. Az önkéntesen szolgáltatott adatok alapján a Bundeswehr katonáinak nagyjából 50 százaléka tartozik valamely egyházhoz, mintegy 53 ezren az evangélikus, további 41 ezer fő a katolikus egyházhoz. A muszlim vallású német katonák száma nagyjából 3000, a zsidók száma tizedennyi, mintegy 300. *(MTI)*

A 71-es számú szerelvény

A most 94 éves francia Ginette Kolinkát 1942-ben a nácik ugyanazzal a vonatszerelvénnyel deportálták Auschwitzba, mint – többek között – a későbbi francia egészségügyi minisztert, Simone Veilt.

A 19 éves Ginette Párizsban született, piaci árusként dolgozott. Egy nap megjelent náluk a Gestapo. Semmit sem vehetett magához, még könnyű tavaszi ruháját sem cserélhette le melegebb öltözetre. Annyi időt sem kapott, hogy felkapja a fogkeféjét.

De legalább nem kell többé rettegnem, gondolta.

A 71. számú vonatszerelvény 1500 deportálttal Franciaországból a messzi Lengyelországba vitte őket, köztük 104 kiskorú gyermeket.

Ginette Kolinka az auschwitz-birkenaui táborba vezető síneknél

Kasia Wandycz/Paris Match

Ginette nem tudja elfelejteni a végzetes pillanatot, amikor azt tanácsolta édesapjának és 12 éves öccsének az auschwitzi vasútállomáson, hogy nyugodtan szálljanak fel az ott várakozó egyik teherautóra. „A hosszú utazásban elfáradt embereket teherautók viszik a táborba" – ismételte meg a hangosbeszélőn hallott végzetes hazugságot, amely örökre megfosztotta szeretteitől. Hamarosan megtudta, hogy az idős, beteg embereket és a gyerekeket egyenesen a gázkamrába hajtották. Közöttük az édesapját és az öccsét is. Soha többé nem látta őket.

Már több évtizede beszél a korábbi kereskedő – Ginette – a fiataloknak az Auschwitzban történtekről. Tavaly tavasszal éppen lányokat és asszonyokat kísért az idős asszony fáradhatatlanul, hogy saját szemükkel lássák, hogyan működött Auschwitz és mi volt a célja: egy népcsoport kegyetlen megsemmisítése.

Ginette Kolinka előadást is tartott Auschwitzban a soáról. Nemcsak az iskolásoknak, hanem valamennyi hallgatójának példát mutat a 94 éves asszony: soha többé nem szabad hagyni, hogy teret kapjon a népirtásra kész fajgyűlölet!

(Forrás: Paris Match, Du 21 august au 27 février 2019)

Benyó Marianna

Őszintén szembenéz náci múltjával a leggazdagabb német család

Több százmillió eurót fordít a következő években a holokauszt áldozatainak támogatására, a náci rezsim idején az üzemeikben dolgoztatott kényszermunkások kártérítésére és a nyugati demokrácia erősítésére a Reimann család, Németország leggazdagabb gyáriparos dinasztiája, amely náci múltjának feldolgozása révén jutott erre az elhatározásra.

A Calgon vízlágyítótól a Jacobs kávén át a Gucci parfümig világszerte ismert márkák sorát egyesítő JAB Holdingot ellenőrző família családi alapítványának közleménye szerint minden követ megmozgatnak, hogy azonosítsák és megtalálják a nácizmus korszakában a gyáraikban dolgoztatott kényszermunkásokat, és kártérítést fizessenek nekik vagy közvetlen leszármazottaiknak. Erre 5 millió eurót különítettek el. Eddig 838 embert azonosítottak, egyikük sem zsidó vallású és egyikük sem koncentrációs táborból került az akkoriban a Benckiser nevet viselő céghez, amelyet idősebb és ifjabb Alfred Reimann vezetett. Róluk a család megbízásából 2016-ban elkezdett történettudományi kutatások kimutatták, hogy meggyőződéses nemzetiszocialisták és antiszemiták, a náci rendszer nyertesei, gazdasági haszonélvezői voltak.

A család további 5 millió eurót a holokauszt áldozatainak támogatására fordít. A pénzt a Németországgal Szembeni Zsidó Anyagi Követelések Konferenciájával (Claims Conference) együttműködésben osztják szét a még élő, mintegy 400 ezer áldozat között.

A gyáriparos klán és a diktatúra kapcsolatát a második világháború után is vizsgálták több hivatalos eljárásban, és arra a megállapításra jutottak, hogy Reimannék nem tettesek, hanem csupán „társutasok" – a náci rezsim külső támogatói – voltak, vagyonukat és vállalkozásaikat így megtarthatták.

Az új, független kutatási eredmények viszont egészen mást mutatnak. Idősebb és ifjabb Albert Reimann

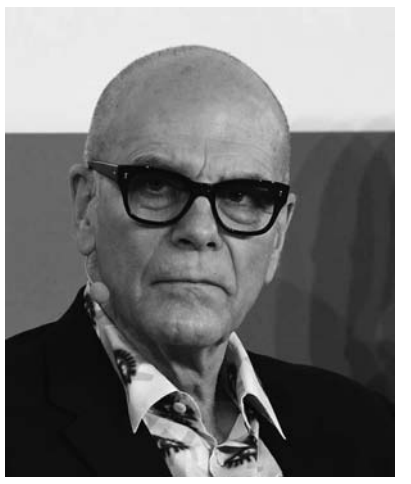

Peter Harf

„bűnösök voltak, valójában börtönben lett volna a helyük" – nyilatkozott Peter Harf, a JAB Holding vezetője még márciusban a kutatás előzetes eredményeiről. Mint mondta, amikor a történészek bemutatták előzetes kutatási jelentésüket a család előtt, „szóhoz sem jutottunk, szégyelltük magunkat és mindenki fehér volt, mint a fal".

A kutatás során feltárták Alfred Landecker teljes élettörténetét is. A mannheimi német zsidó könyvelő katolikus nőt vett el, három gyermekük született, akiket a náci hatalomátvétel után katolikusnak kereszteltek. Alfred Landeckert származása miatt 1942-ben elhurcolták az Izbica nevű lengyelországi településnél kialakított zsidó gettóba, ahonnan rendszerint a Belzec vagy a Sobibór koncentrációs táborba szállították tovább a foglyokat. Alfred Landecker ezt már nem élte meg, Izbicában érte a halál, valószínűleg röviddel megérkezése után megölték. Története azért fontos, mert egyik lánya, Emilie Landecker a Benckisernél dolgozott, és viszonya volt ifjabb Albert Reimann-nal, akiről egyelőre nem tudni, hogy mennyire ismerte szeretője családi hátterét. Emilie Landecker három gyermeket szült a gyermektelen házasságban élő mágnásnak. A házasságon kívüli kapcsolatból származó gyermekeit 1965-ben adoptálta. Közülük ketten ma is a JAB Holding fő tulajdonosai közé tartoznak.

A Reimann família a kutatási eredmények hatására átnevezte és átszervezte családi alapítványát. A szervezet ezentúl Alfred Landecker nevét viseli, és a kényszermunkások és a holokausztáldozatok támogatására fordítandó 10 millió euró mellett további legkevesebb 250 millió eurót – legalább tíz évig évente 25 millió eurót – fordít céljai megvalósítására. Ezekről a célokról a többi között azt írták, hogy kötelezik magukat az antiszemitizmus elleni harcra, a nemzetiszocialista bűnök emlékezetének ébren tartására és a szembeszállásra a holokaussztagadókkal. Hozzátették: tudományos kutatásokat is finanszíroznak, annak jobb megértésére, hogy milyen tényezők vezetnek „a liberális értékek visszaszorulásához", valamint „az intézményi stabilitás és a hatalmi ágak szétválasztásának aláásásához".

A német Manager Magazin legutóbbi, 2019 elején közölt összesítése szerint a Reimann család becsült vagyona 35 milliárd euró, ezzel az első helyen állnak a német családok vagyon szerinti rangsorában.

„Munkánk fontos céljaként tartjuk számon ennek a trendnek a megfordítását" – emelték ki, hozzátéve, hogy különösen az ezredforduló idején született nemzedék (millenials) és az utánuk következő, úgynevezett Z generáció beállítottságát, értékvilágát tanulmányozzák majd. Kifejtették: felépítenek egy akadémiai, tudományos hálózatot is, amely annak a kérdésnek a vetületeivel foglalkozik majd, hogy miként lehet megvédeni az etnikai, vallási és kulturális kisebbségeket. Mint írták, meggyőződésük, hogy a „populista majoritarizmus" erősödésének közepette a kisebbségek védelme az egyik legfontosabb ügy a nyugati társadalmak számára. *(MTI)*

APRÓ-HIRDETÉS

VEGYES

Üzemorvosi, háziorvosi rendelés Zuglóban, Vezér u. 156. VITA-PHARM. Hétfő–szerda 15–16-ig. Dr. Szigeti Miklós, tel.: 220-0230.

Műfogsorrögzítés miniimplantátumokkal. Bp., Szt. István krt. 4. III. 1. 320-4778. www.drviragdental.hu és www.mini-implantatum.hu

Színes és fekete-fehér nyomtatás, másolás, plakátnyomtatás, névjegykészítés, diplomakötés, könyvnyomtatás a Mammut III. em. 312-es üzletben és a Balogvár u. 1. alatt. Messinger Miklós, www.rcontact.hu, +36-20-934-9523.

Licites eljárással eladó a Bp. III., Czetz János utcában lévő 30 m^2-es önálló garázs, 6.000.000 Ft indulóáron. Érdeklődni lehet munkaidőben a 06-30-217-3460 telefonszámon.

Sar-El önkéntes munka Izraelben! Csoportok indulnak: 2020. február 9–20., március 1–12. Jelentkezés Deutsch Jánosnál: deutschjanos19@freemail.hu, +36-20-233-8454, vagy az Izraeli Kulturális Intézetben (VI. ker., Paulay Ede u. 1.) minden kedden, 16–17 óra között.

Pedikűr-manikűr! Várjuk kedves vendégeinket a Lollo szalonban, a 1085 Bp., Gyulai Pál utca 6. szám alatt. Bejelentkezés: pedikűr, lábápolás: 06-30-210-3271; kézápolás, manikűr, műkörömépítés: 06-30-556-4696.

Órajavítás, faliórák felújítása garanciával. Jung Péter, VII., Garay u. 45. 06-70-505-5620, www.jungoras.hu

Régiség, festmény, ékszer, hagyaték vétele a legmagasabb áron, azonnali készpénzfizetéssel. Kárai Galéria, 1077 Budapest, Wesselényi u. 9., a Dohány-zsinagóga mögött. Elérhetőségek: 06-1-344-2728, 06-20-924-5370, karaigaleria@karaigaleria.hu, 25 éve a magyar műkereskedelemben.

ÚJ ÉLET
a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetségének lapja
1075 Budapest, Síp u. 12.
Telefon/fax: 322-2829
E-mail: ujelet@mazsihisz.hu
Főszerkesztő: Kardos Péter
Olvasószerkesztő: Gábor Zsuzsa
Kiadótulajdonos: Mazsihisz
Előfizetési díjak:
Belföldön: 1 évre 4800 Ft
Külföldre 6800 Ft/év
USA és Izrael: 7500 Ft/év
Az összeg valutában is befizethető az aktuális árfolyamon.
OTP bankszámlaszám: 11707024-22118480
OTP SWIFT kód: (BIC) OTPVHUHB
IBAN: HU66 1170 7024 2026 2095 0000 0000
Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág, előfizethető a kiadónál.
Postacsekk: 11707024-22118480
Terjesztéssel kapcsolatos reklamációk intézése a 06-(1)-767-8262-es számon.
Szedés, tördelés: WolfPress Nyomdaipari Kft.
Nyomdai munkák: mondAt Kft., www.mondat.hu
Felelős vezető: Nagy László
ISSSN 0133-1353

Összefirkálták a zsidó emlékjelet Makón

„Zsidók gyilkosok” – ezt firkálta valaki a Csanád vezér téri makói zsidó emlékjel Dávid-csillagot idéző talapzatára. A feliratot lapunk jelzése nyomán eltávolították. A jövőben várhatóan jobban fognak figyelni az emlékműre – írja a délmagyar.hu.

A makói zsidó emlékjel az egykor volt neológ zsinagóga helyén, a Csanád vezér téren, közvetlenül a makói rendőrkapitányság épülete előtt áll – ennek ellenére valaki összefirkálta. Fekete betűkkel, feltehetően grafittal azt írták a Dávid-csillagot formázó talapzatra, amelynek középpontjában a zsinagóga épületét megidéző szobor áll, hogy „zsidók gyilkosok”. Információink szerint egyszer, néhány hónapja már írtak rá hasonlót, de a Városgazdálkodás hamar letakarította.

Rongálás miatt indult eljárás

A megyei rendőr-főkapitányság lapunkat úgy tájékoztatta, az ügyben rongálás vétsége miatt indult büntetőeljárás a Makói Rendőrkapitányságon. A vonatkozó jogszabály szerint ennek büntetése egy évig terjedő szabadságvesztés, ha a rongálás csak kisebb kárt okoz – jelen esetben nem beszélhetünk nagyobb kárról. Szerettük volna megkérdezni a történtekről az igen szerény létszámú makói zsidó közösség vezetőit, képviselőit is. Bár négyszemközt sajnálkozásukat fejezték ki, nyilatkozni egyikük sem akart.

Újra lesz kamera

A feliratot letisztították a Városgazdálkodás szakemberei – ezúttal a dolog könnyebb volt, mint az első eset alkalmával. Információink szerint az önkormányzat most arra készül, hogy kamerát szerel fel, amely a térre néz. Közvetlenül az emlékmű átadása után, néhány hónapig egyébként volt már itt hasonló berendezés, de miután akkoriban nem történt semmilyen atrocitás, ezért leszerelték. A rendőrség azt ígérte, hogy a korábbinál is nagyobb figyelmet fog fordítani az emlékjel közvetlen környezetére.

5 éve avatták fel

A makói zsidóság hagyományait ápoló, a nagy tiszteletnek örvendő rabbi, dr. Kecskeméti Ármin nevét viselő, ma már baráti társaságként működő egyesület 2013-ban kezdeményezte, hogy 2014-ben, a neológ zsinagóga átadásának 100. és a holokauszt 70. évfordulóján állítsanak emlékjelet a lerombolt templomnak és a valaha volt izraelita közösségnek. Az emlékjel a neves makói grafikusművész, *Karsai Ildikó* elképzelése alapján, *Bánvölgyi László* szobrász-restaurátorművész és *Bodó Jenő* keramikusmester közreműködésével készült el. 2014. szeptember 4-én avatták fel, a körülötte lévő teret pedig tavaly hozták rendbe.

Az MTI fotósa első díjat nyert Izraelben

Kallos Bea, az MTI fotósa első díjat nyert Beduin hétköznapok című fotósorozatával társadalom-közösség kategóriában Izrael legrangosabb fotós versenyén, az Edut Mekomiton (Helyi tanúságtétel).

Kallos Bea harmadik éve él Izraelben. Korábban az MTI fotósaként dolgozott Budapesten, és továbbra is küld képeket Izraelből.

A pályázaton egy beduin közösség mindennapjait bemutató képsorozatával nyerte el az első helyet. Emellett a környezet-természet kategóriájában kurátori elismerést kapott a háztartások műanyaghasználatát bemutató képeiért. Fotói a következő hetekben láthatóak lesznek a győztesek számára évente megrendezett kiállításon Tel-Avivban, az Erec Múzeumban.

A pályázatot 2003 óta hirdetik meg minden esztendőben, hét kategóriában. A megméretésre évente több mint háromszáz fotós küldi be több mint tízezer képét, amelyekből a legjobbnak ítélt mintegy kétszázat mutatják be Tel-Avivban, együtt a World Press verseny utazó kiállításával.

Kallos Bea az MTI tudósítójának elmondta, hogy a képek 2018 novembere és 2019 augusztusa között egy beduin családnál készültek, Jeruzsálemtől mintegy 60 kilométerre, a Júdeai sivatagban.

„*Korábbi munkáimban is foglalkoztatott a gyerekek sorsa, és ebben a sorozatban is az ő történetükön át próbálom bemutatni, hogy milyen ma, 2019-ben egy hagyományos, nomád állattartással foglalkozó, a mi értékrendünk szerinti civilizációtól távoli helyen élő családban az élet*” – mondta.

hirado.hu

Fotó: Kallos Bea

IMAIDŐK

Templomok	Péntek este Jan. 17.	Szombat reggel Jan. 18.	Péntek este Jan. 24.	Szombat reggel Jan. 25.
Hősök	17.00	9.30	17.00	9.30
Frankel L. út 49.	18.00	10.00	18.00	10.00
Hegedűs Gy. u. 3.	17.30	9.30	17.30	9.30
Thököly út 83.	17.30	9.30	17.30	9.30
Hunyadi tér 3.	18.00	10.00	18.00	10.00
Bethlen tér 2.	17.30	9.30	17.30	9.30
Nagyfuvaros u. 4.	16.20	8.00	16.30	8.00
Scheiber S. u. 2.	18.00	9.00	18.00	9.00
Kazinczy u. 27.	16.20	8.00	16.30	8.00
Kórház (Amerikai u. 53.)	15.30	7.30	15.30	7.30
Páva u. 39.	18.00	9.30	18.00	9.30
Dózsa Gy. út 55.	17.00	9.00	17.00	9.00
Berzeviczy u. 8.	18.00	9.00	18.00	9.00
Károli G. tér 5.	18.00	9.00	18.00	9.00
Visegrádi u. 3.		9.00		9.00
Dessewffy u. 23.	16.20	9.00	16.30	9.00
Teleki tér 22. (szefárd)		9.30		9.30
Pesterzsébet (Vörösmarty u. 8.)	17.00		17.00	
Vidéken				
Hódmezővásárhely (Szt. István tér 2.)	17.00		17.00	
Vác (Oberlander Endre tér 1.)	17.00		18.00	
Kecskemét (Nagykőrösi út 5.)	18.00		18.00	
Székesfehérvár (Várkörút 19.)	18.10		18.10	
Győr (Kossuth L. u. 5.)	18.00		18.00	
Szeged (Gutenberg u. 20.)	18.00	9.00	18.00	9.00
Debrecen (Pásti u. 4.)	16.10	8.00	16.00	8.00
Nyíregyháza (Mártírok tere 6.)	16.10	8.00	16.20	8.00
Miskolc (Kazinczy u. 7.)	16.00	8.00	16.20	8.00
Pécs (Fürdő u. 1.)	17.30	8.30	17.30	8.30
Kiskunhalas (Petőfi u. 1.)	17.00		17.30	
Szombathely	17.00		17.00	
Kaposvár (Berzsenyi u. 14.)	17.00		17.00	
Nagykanizsa (Fő u. 6.)	17.00		17.00	

NAPTÁR

Január 17. péntek	Tévész 20.	Gyertyagyújtás: 4.04
Január 18. szombat	Tévész 21.	Szombat kimenetele: 5.14
Január 24. péntek	Tévész 27.	Gyertyagyújtás: 4.14
Január 25. szombat	Tévész 28. Újholdhirdetés	Szombat kimenetele: 5.23
Január 26. vasárnap	Tévész 29.	Jajm kippur kóton
Január 27. hétfő	Svát 1.	Újhold

Köszönet a Lauder-iskolának 2.

Ebben az évben sokadszorra volt lehetőségünk a Lauder-iskola tanulóival, tanáraival és a szülőkkel karöltve a Csodaváró Hanuka alkalmából örömet szerezni családoknak, egyedülállóknak.

Most különösen nagy hangsúlyt kapott, hogy a csomagok egyénre szabottak, gondos kézzel és szeretettel összeállítottak legyenek.

A Szociális Osztály is javasol minden esztendőben olyan embereket, családokat, akikkel valamilyen kapcsolatban vagyunk. Van köztük, aki teljesen egyedül él, súlyos egészségügyi és anyagi gondokkal. Mindenhol elmondható a nélkülözés, a nehéz sors.

És akkor jön egy szeretettel teli CSAPAT, melynek tagjai választanak egy-egy esetet, embert, testvérpárt, családot.

A Szociális Osztály és a Szállítási Osztály „csak” összekötő.

Mégsem könnyű az átadás pillanata. Nincsenek szavak, vannak viszont könnyek, meghatódottság, meglepődés, öröm…

Az elkészült fényképek emlékek, tanúbizonyságok. Jó érzés átnyújtani a csomagot, jó érzés úgy elköszönni, hogy tudjuk, jó helyen jártunk, most is jó helyre kerültek az ajándékok. Nekünk jó érzés látni, hogy örömet szereztünk. Aki kapta az ajándékot, annak pedig jó érzés tudni, hogy nincs egyedül, gondoltak rá mások.

Tolnai Judit
BZSH Szociális Osztály

Tájékoztató

Továbbra is igényelhető esetenkénti támogatás az átlagosnál drágább gyógyszerek beszerzéséhez és magánjellegű MRI- (mágneses rezonancia) vizsgálatok elvégeztetéséhez szociálisan rászoruló betegek részére.

Részletesebb információk:

1. A gyógyszertámogatás összegének felső határa nincs meghatározva, tájékoztatásul közöljük azonban, hogy az eddigi gyakorlatban 50.000 Ft volt a legnagyobb gyógyszertámogatás összege.

2. MRI-támogatást olyan magánjellegű MRI-vizsgálatokhoz lehet igényelni, amelyek rosszindulatú daganatok gyanújának tisztázására szolgálnak, és amelyeket az állami egészségbiztosítás csak túl késői időpontra tud vállalni. Az igénylés előtt ajánlatos több magáncégnél érdeklődni, mert lényeges különbségek vannak mind a vállalt határidőben, mind az MRI-árakban.

3. Az igénylésekhez mellékelendő havijövedelem-igazolás és orvosi igazolás. Gyógyszereknél az orvosi igazolásban szerepeljen a drágább gyógyszerek megnevezése és az egy hónapra szükséges mennyisége. MRI-támogatás igényléséhez mellékelendő a betegségről szóló orvosi lelet, valamint a szakorvos által kiállított MRI-beutaló másolata.

4. A hozzánk beérkezett valamennyi személyi adatot az előírt titoktartással kezeljük. Egyéb felvilágosítás és az igényléshez szükséges adatlap a következő telefonszámon kérhető: (06-1) 321-3497, leginkább az esti órákban.

Hírek, események röviden

– **Adomány.** Gesztesi Jánosné nyolcezer forintot küldött az Igaz Emberekért Alapítványnak a Jad Vasem-kitüntetettek megsegítése céljából.

– **Köszönjük a scheibereseknek.** Chanukka előtt egy népesebb csoport jelent meg az iskolával szomszédos Szeretetkórházban. Nem üres kézzel jöttek, gazdag ajándékokat hoztak a betegeknek. Minden ott fekvő ápolt egyformán részesült az ajándékokban. Sokan annyira meglepődtek, hogy még köszönetet sem tudtak mondani, ezért ezúton tolmácsolom hálájukat a mosolyért, amely az arcukon megjelent, tovább növelve az ünnep fényét. W. K.

– 1%. Kérjük, segítse személyi jövedelemadója 1%-ával a már igen idős (85 év feletti) Jad Vasem-kitüntetetteket, akik 1944-ben életük kockáztatásával mentették a zsidó üldözötteket. Köszönjük támogatását. Igaz Emberekért Alapítvány. Adószámunk: 18040094-1-42.

Ó-Buda kontra Pest, avagy egyesülni kéne?

Dr. Büchler Sándor egykori keszthelyi rabbi, történész, tanár, író (Fülek, 1870 – Auschwitz-Birkenau, 1944) több művében foglalkozott a magyarországi zsidó múlttal. Munkásságát, emlékét a nevét viselő baráti társaság ma is ápolja. 1920-ban a fővárosi zsidóság 18. századi életének érdekes jelenségéről írt, arról, hogy: *„Pest városa mellett eleinte az Ó-budai zsidóság is útját állta a pesti hitközség fejlődésének.”* [létrejöttének] A tudós szerint azért is volt fájó az osztódás, mert *„a leggazdagabb adófizetők Pestre költöztek”*, másrészt aggódtak, hogy a pestiek vallástalansága átszivárog Ó-Budára, ahol a fegyelem amúgy is meglazult. *„1783-ban meghalt ugyanis Ó-Budának vén rabbija, aki betegeskedése miatt már a hetvenes évek vége óta nem tudott tisztségében eljárni…, a községnek papja nem volt, felfordult Ó-Budán a vallásos rend.”*

Dr. Büchler Sándor

A következmény: *„Aki szájaízének nem felelt meg a sulchan aruch étlapja, átrándult Pestre, ahol kényekedve szerint majszolhatott tilosat, színházba járt, biliárdozott, szombaton a kávéházban a pipafüstbe burkolta alakját, hogy avatatlan szemek ne láthassák. Sőt, már az asszonyokat is megszállta a kártyaszenvedély.”*

Az óbudaiak 1787-ben úgy gondolták, hogy erélyes, új rabbira van szükségük. Találtak is ilyet a híres leipniki rabbi személyében, akitől azt várták volna, hogy majd megmenti a hitközséget *„a pestiek ragadós, rossz példáitól”*. Nem fukarkodtak, az országban akkor legmagasabb fizetséget ajánlották fel, heti tíz forintot.

A kiszemelt rabbi nem jött Óbudára. Helyette *„a lengyel Münz Mózes jött, aki vasmarokkal kezdte népét kormányozni: a színházba járást, biliárdozást, kuglizást, sakkozást három birodalmi tallér büntetéssel sújtotta. Tilos volt lakáson kártyázni – kivéve húsvéttól ijár elsejéig, szukottól chesván elsejéig, farsangkor, chanukakor… Az Ó-budai dámák csupán gyerekágyas asszony házában, de ott is csak egy asztalnál kártyázhattak, a férfiak pedig rabbi vagy elnök engedelmével beteg barátjuk lakásán.”*

A szigorú rabbi javaslatára hitközségi őrség is alakult, tagjai ellenőrizték, hogy az óbudai hívek betartják-e a rendeletet. Akit szabálytalanságon értek, *„ha a község kötelékébe tartozott, két évre elvesztő választási jogát és nem kapott templomi funkciót, az idegent pedig egyszerűen kitiltották”*. Olvasni e rabbiról olyat is, hogy a testi fenyítést is alkalmazta a rendbontókkal szemben.

Nemcsak a szigorú rendfenntartás jellemezte a 18. század végi óbudai zsidó vezetést, hanem koncepcionális jövőképet is alkotott: *„...vagyoni és vallási tekintetben érdekében állván, hogy Pestet hatalma alá venné, ennek keresztülvitelére a personaluniót akarta felhasználni, vagyis Ó-Budának és Pestnek egy rabbija legyen. Ebbe azonban a pestiek semmi áron sem akartak belemenni. Számuk és értelmiségük erejének tudatában vonakodtak függetlenségüket feláldozni. 166 tűrt és 251 intolerált zsidó család élt ez időben Pesten: a Belvárosban, Újvárosban és főleg Terézvár elővárosban laktak.”*

Ha akkor éltem volna, és lett volna fórumom, lehetőségem a „beszólásra”, megkértem volna meggyőzésben jártas és erélyes unokáimat, hogy énekeljék harsányan minden nap az osztódást, viszálykeltést, egyesülést erőltető hittársaknak, hogy *„Egy az I.ten, ott fenn az égben, és itt a Földön lenn…”*

Utóiratként: Kedves éber, héber olvasóim. Ha néhány fenti mondattal kapcsolatban áthallásos célzatra gyanakodtok, e gyanútok bizony alapos…

Politzer Tamás

Székesfehérváriak a sivatagban

Ötödik alkalommal rendeztek maratoni, illetve félmaratoni futóversenyt a sivatagban, melyen nagyszámú csapattal képviseltette magát Székesfehérvár. Kaufer Tamás hosszútávfutótól kaptunk ízelítőt a versenyről.

A Budapesten rendezett Európai Maccabi Játékokon szerveződött székesfehérvári csapat tagjainak döntő többségét ott ismertem meg. A Játékok után *Kádár Béla* főszervező vetette fel, hogy lenne-e kedvünk indulni az izraeli Eilatban egy sivatagi félmaratonon – tájékoztatta lapunkat *Kaufer Tamás*. A futó neve ismerősen cseng nemcsak a fehérvári futók körében, hanem nyugodtan mondhatjuk, hogy országosan is, hiszen évről évre több verseny házigazdája, így 2020. március 15-én immár 15. alkalommal rendezi meg a Vérteskozma Rock’n Roll Futóversenyt.

Ez az ötlet annyira megtetszett a Maccabi-csapatnak, hogy Székesfehérvárról tizenhárman, összesen az országból pedig huszonhatan döntöttek úgy, hogy elindulnak a megméretésen. Azt feltétlenül meg kell jegyezni, hogy a házigazda izraeli csapat után Magyarország adta a legnagyobb létszámmal induló csapatot.

Fotó: Makádi Péter

Mit kell tudni az Eilat Desert Marathonról? Teljes 42,2 kilométeres maratont, valamint egy félmaratont, 21,1 kilométert, tíz kilométert és öt kilométert kínált. Még két kilométeres verseny is volt a kisebbek számára, ezért nem kellett aggódnia annak, aki netán gyermekkel indult útnak, és nem kellett bébiszittert találnia.

– Megnyertük az öt kilométeres sivatagi futás csapatversenyét, míg kategóriánként öten lettek helyezettek. *Kádár Lajos* az 50–59 évesek között, valamint *Pál Róbert* a 40–49 évesek között az első helyen zárt. *Kádár Balázs* a 20–29 évesek versenyében harmadik lett, akárcsak *Hartyáni Zsuzsa*, aki a 30–39 évesek között harcolta ki a bronzérmet, míg *Csajági Boglárka* a 20–29 évesek között lett ötödik. Félmaratont futott rajtam kívül *Hézl Brigitta*, *Marek Harko*, *Kádár Elvira*, *Kádár Béla* és *Makádi Péter* (*aki a csapatból egyedüliként a teljes 42,2 km-es távot lefutotta – a szerk.*) – tette hozzá Kaufer Tamás.

Az indulók hat napot töltöttek a festői szépségű Eilatban, mely Izrael legdélibb csücskében, az Akabai-öböl partján terül el, Jordánia és Egyiptom határán. A Desert Marathon útvonala végül is adta magát: a rajt a város központjában, a tengerparton volt, aztán nyílegyenesen ki a hegyek közé, kavargás a kősivatagban, majd vissza a városba, egy kis csavarral le a tengerpartra, hogy a befutó két kilométerre a nyüzsgő promenádon, a szállodasoron lehessen.

– Belecsöppentünk az eilati nyárba, a versenyt nagyon nehéz terepen rendezték, mintha egy söderbányában futottunk volna, a söderbe akár tíz-tizenöt centit is belesüppedt a lábunk. 280 méteres volt a szintkülönbség, melyet le kellett küzdeni. A rendezők nagy hangsúlyt fektettek a frissítésre, mivel a verseny felétől bődületes meleg volt, így három kilométerenként voltak a frissítőállomások. 18 fokban rajtoltunk el, de tíz kilométer után a hőmérséklet már meghaladta a 25 fokot. A célhoz érve pedig már 33 fokot mutatott a hőmérő – hangsúlyozta Kaufer Tamás.

Káldor András/feol.hu

...és ideje van a nevetésnek

Ha mindenkinek lenne egy tökéletes párja, akkor nem emberek lennénk, hanem cipők!

***

Egy gazdag sportoló elutazik a tanyára. Kérdezi a gazdától:
– Sportolási lehetőség?
– Futás a kombájn után.
– Kicsit extrémebb?
– Futás a kombájn előtt.

***

Leánykérőben jár Kohnéknál a fiú, kérdi tőle az apósjelölt:
– Elvennéd a lányom akkor is, ha nem adnék egy fillér hozományt sem?
– El én!
– Akkor nem adom hozzád! Van már elég hülye a családban.

Díszpolgár

ÖNINTERJÚ

– Hja, megint politizál, rabbi úr!

– Miért politizálnék? A díszpolgári cím rendszerfüggetlen!

– Az lehet, mert az, hogy egy felvidéki városban 80 év után fosztották meg e címtől a magyar zsidók deportálásának egyik vezetőjét – ezt bizonyítja.

– Azért hány rendszert is élt túl e kitüntetés? Nem is számolom!

– Hát akkor ez is helyére került!

– Ez igen! De miért van az, hogy szoboreltávolítások, utcaátnevezések állandó események, a díszpolgárságok átvizsgálása pedig ritka?

– Ami az utcaátnevezéseket illeti, az „állandó”, mit gondol, az amerikaiak hülyék?

– Miért tartanám őket azoknak?

– Merthogy ők számokkal jelzik az utcákat, ami tényleg politikafüggetlen!

– Nálunk ezt miért nem lehet?

– Mert nálunk a számok is politikafüggők!

– Miből gondolja? Csak nem az Új Élet egykori árára gondol?

– De igen! Amikor 88 Ft volt az ára, érkeztek megjegyzések, hogy egy zsidó újság Hitler „számaival” kelleti magát! (A német ábécében a nyolcadik betű a h, így a 88: Heil Hitler!)

– Megadom magam! Nálunk számozott utcák sem lehetnének!

Kardos Péter

SPÁNN GÁBOR

Kísértet járja be Európát...

Az én korosztályomból kikerülő olvasók – felteszem, csukott ablakoknál és leeresztett redőnyök mögött – valószínűleg befejezik a címbeli mondatot: a kommunizmus kísértete.

Ezt a mára gyűlöletes és száműzött mondatot Marx és Engels írta a Kommunista Kiáltvány első mondataként (nem tévesztendők össze a Marks és Spencerrel, akik mást árulnak).

Nekem ez az aktualitását vesztett mondat arról jutott eszembe, ami nemrégiben csak egy mínuszos hír volt, de később hatalmas vihart kavart korunk pletykapadján, a Facebookon. Szerintem már mindenki tudja: arról van szó, hogy pártunk és kormányunk dédelgetett zsidó egyháza, az EMIH, pardon, mai nevén MAZSISZ ismét ajándékot kapott, talán éppen hanukait.

A meglepi nem más, mint egy hatalmas épület, egy volt pártház a VIII. kerületi Baross utcában.

És hogy hittestvéreink homloka ne ráncolódjék a gondoktól, hogy ugyan miből újítják fel a meglehetősen megkopott épületet, hozzájuk vágtak még közel 2 milliárd forintot is. Természetesen a marketingötletektől duzzadó hitbéli kft. azonnal világgá kürtölte, hogy lesz abban az épületben minden, hitoktatástól butikig, tornateremtől színházig. Egyesek a thai masszázs étlapi sorolását hiányolták.

A címbeli bűnös idézetet pedig azért írtam le, mert boldogult aktív újságíró koromban én riportot készíteni jártam már ebben az épületben.

Ez tudniillik nem más, mint az egykor Magyar Szocialista, később csupán kurtán Magyar Munkáspárt, az MSZMP jogutódja székháza volt. A ma is valahol regnáló pártelnök szobájának falán szép piros domborbetűkkel ott állt ez a felirat. Gondolom, hittestvéreink számára nem okoz majd nagyobb logisztikai kihívást az eltávolítása. Az már embert próbáló feladat lesz, miként varázsolnak kipát a minden lépcsőfordulóban megtalálható Kádár-képre. A színházteremnek is beillő tanácsterem falán lógó Leninből pedig nyilván hivatott művész fog Hámánt csinálni.

Én nem osztozom azok felháborodásában, akik abból indulnak ki, hogy ez a MAZSISZ hívek nélkül, de elhíresült szervilitásával vívja ki szinte óránként kormányunk bőkezűségét. Elvégre valamivel jutalmazni kell pl. azt a keménységet, amivel csendben maradtak akkor, amikor a magyar cárevics megkoszorúzta Horthy Miklós emlékművét, méltatva annak politikai nagyságát. Hisz ők nem éltek itt, amikor a felmenőinket a kormányzó úr őfőméltósága tudtával hurcolták gettóba vagy haláltáborokba. A politikus mentségére legyen mondva, hogy ma már nem jár neki zsidóügyi tanácsadó, így lehet, hogy elmulasztva a történelemórákat, senki nem tájékoztatta a víz nélküli tengernagy akkori csínytevéseiről.

Én nem sajnálom hittestvéreinktől azt, hogy óvoda, iskola, egyetem, vágóhíd, vegyeskereskedés, öregek otthonának franchise-a és most már egy színháza is lesz, csak legyen, aki játsszon benne, és legyen, aki azért fizet, hogy tapsolhasson.

A baj csak apró életjelenetekben mutatkozik. Ilyen volt az, amikor az agyontetovált műtősfiú, miközben engem tolt be az egyik közkórház műtőjébe, várakozás okán elmondta, hogy milyen boldog, mert lakást tudott venni a Baross utca oldalában. Még hozzátette: tudja, uram, ez ott van nem messze a komcsik volt pártházától, amit most természetesen megint csak a zsidók kaptak meg.

Aki egy szál papírruhában ül egy mázsán fölüli testsúlyú műtősfiúra bízva, és maga is zsidó, az ilyesmire jobb, ha nem válaszol.

Az egyik kártyapartnerem megkérdezte, hogy a már meglévő zsidó színház mellé minek második, meg azt, hogy szerintem mikor vehet először jegyet ottani előadásra. Ezen mostanáig gondolkodtam, és azt kell mondjam, hogy ebben a témában otthon vagyok.

Miközben biztos vagyok abban, hogy ha egyáltalán valaha a Munkáspárt Központi Bizottságának ülésterme színházteremmé manifesztálódik, főrendezőnek akkor sem engem fog felkérni az EMIH, pardon: MAZSISZ.

Mindenesetre bárki legyen az, nem irigylem, mert embert próbáló feladat vár rá. Azok a falak máig zengik a dalt: Vörös Csepel, zúgjon a hangod, Váci út, felelj neki. Na ebből kell majd a cilinderből elővarázsolt rendezőnek olyan dalt kialakítani, hogy a végén a Löho dajdi szóljon a Baross utcában.